

UZASADNIENIE

do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie, z dnia 20 grudnia 2022 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Mały PLH240023

Zgodnie z art. 28 ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916, 1726 i 2185, 2375), dla obszaru Natura 2000 regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego, w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych, kierując się koniecznością utrzymania i przywracania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt dla których ochrony utworzono obszar Natura 2000.

Decyzją Komisji Europejskiej 2008/218/WE z dnia 25 stycznia 2008 r. obszar Beskid Mały PLH240023 został zatwierdzony i uznany jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty, a Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 25 marca 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Beskid Mały PLH240023 (Dz. U. poz. 1016 z dnia 13 maja 2022 r.), został wyznaczony jako specjalny obszar ochrony siedlisk.

Zgodnie ze Standardowym Formularzem Danych opracowanym w październiku 2006 r. (zaktualizowanym w sierpniu 2021 r.) obszar Natura 2000 Beskid Mały PLH240023 został wyznaczony dla ochrony:

- siedlisk przyrodniczych:
 - 6230 górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardion* - płaty bogate florystycznie),
 - 6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*),
 - 6520 górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (*Polygono-Trisetion*),
 - 7230 górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk,
 - 8220 ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z *Androsacetalia vandellii*,
 - 8310 jaskinie nieudostępnione do zwiedzania,
 - 9110 kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*),
 - 9130 żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*),
 - 9170 grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio - Carpinetum*),
 - 9180 jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (*Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani*),
 - 9410 górskie bory świerkowe (*Piceion abietis* część - zbiorowiska górskie),
- gatunków roślin:
 - 1381 widłoząb zielony (*Dicranum viride*),
- gatunków zwierząt:
 - 1193 kumak górski (*Bombina variegata*),
 - 1303 podkowiec mały (*Rhinolophus hipposideros*),
 - 1321 nocek orzęsiony (*Myotis emarginatus*),
 - 1323 nocek Bechsteina (*Myotis bechsteini*),
 - 1324 nocek duży (*Myotis myotis*),
 - 1352 wilk (*Canis lupus*),
 - 1355 wydra (*Lutra lutra*),
 - 1361 ryś (*Lynx lynx*),
 - 2001 traszka karpacka (*Triturus montandoni*).

Zgodnie z art. 28 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody dla obszarów Natura 2000, obowiązkowo sporządza się plan zadań ochronnych ustanawiany w drodze zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska lub regionalnych dyrektorów ochrony środowiska, na których obszarze działania znajdują

się części tego obszaru. Plan zadań ochronnych ustanawia się na okres 10 lat. Projekt planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 sporządza sprawujący nadzór nad obszarem.

Obszar Natura 2000 Beskid Mały PLH240023 znajduje się w zasięgu działania Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie. Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 położonego na terenie więcej niż jednego województwa ustanawiają wspólnie, w drodze aktu prawa miejscowego, w formie zarządzenia, regionalni dyrektorzy ochrony środowiska, na których obszarze działania znajdują się części tego obszaru. W sprawie wspólnej realizacji opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Mały PLH240023, zostało zawarte porozumienie, *zgodnie z którym całość prac związanych z opracowaniem planu, koordynuje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach.*

Obszar Natura 2000 Beskid Mały PLH240023 pokrywa się częściowo z Parkiem Krajobrazowym Beskidu Małego. Uchwałą nr XVII/229/20 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 27 stycznia 2020 roku został ustanowiony plan ochrony dla Parku Krajobrazowego Beskidu Małego w części położonej w województwie małopolskim uwzględniającego zakres planu dla obszaru Natura 2000 Beskid Mały PLH240023. Dokument spełnia wymogi przepisów art. 28 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, z uwagi na pokrywanie się obszaru Natura 2000 z obszarem Parku Krajobrazowego Beskidu Małego, dla którego ustanowiono plan ochrony uwzględniający zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody. W związku z powyższym wyłącza się z opracowania ww. fragment obszaru Natura 2000 Beskid Mały PLH240023, położony w województwie małopolskim.

Obszar Natura 2000 Beskid Mały PLH240023, pokrywa się z obszarem rezerwatów przyrody: „Zasolnica”, „Szeroka w Beskidzie Małym” i „Madohora”, a także z obszarami będącymi w zarządzie nadleśnictw: Bielsko, Andrychów, Jeleśnia, Sucha. Ze względu na fakt, iż dla przedmiotowych terenów brak jest obowiązujących: planów ochrony, planów zadań ochronnych lub planów urządzania lasów, które zawierają zakres o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody, nie może mieć zastosowania zapis art. 28 ust. 11 ww. ustawy mówiący o ewentualnej możliwości odstąpienia od sporządzenia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 lub jego części.

Projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Mały PLH240023 został przygotowany zgodnie z art. 28 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2010 r. Nr 34 poz. 186 z późn. zm.).

Plan zadań ochronnych będący przedmiotem niniejszego zarządzenia, został przygotowany z uwzględnieniem zapisów Standardowego Formularza Danych dla przedmiotowego obszaru oraz wszystkich dostępnych danych i materiałów, a w szczególności zawartych w opracowaniach:

- Mróz W. 2016. Rozpoznanie obszarów występowania, identyfikacja zagrożeń oraz określenie warunków ochrony i zakresu monitoringu najlepiej zachowanych płatów siedlisk leśnych będących przedmiotami ochrony obszarów Natura 2000: Beskid Żywiecki PLH240006, Beskid Śląski PLH240005 i Beskid Mały PLH240023. Etap 1. Kraków.
- Mysłajek R. W., Pierużek-Nowak S., Figura M. 2018. Ekspertyza przyrodnicza w zakresie dużych drapieżników: niedźwiedzia brunatnego, wilka i rysia w Beskidzie Małym i Beskidzie Śląskim. Stowarzyszenie dla Natury „Wilk”. Twardorzeczka.
- Nejfeld P. 2015. Rozpoznanie i ochrona siedlisk podmokłych oraz górskich potoków ważnych dla zachowania we właściwym stanie ochrony wybranych gatunków będących przedmiotami ochrony specjalnego obszaru ochrony Beskid Mały PLH240023 i specjalnego obszaru ochrony siedliska Beskid Śląski PLH240005. Cz.2. Beskid Śląski. DENDRUS. Żywiec.
- Nejfeld. 2016. Rozpoznanie obszarów występowania, identyfikacja zagrożeń oraz określenie warunków ochrony i zakresu monitoringu półnaturalnych siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony na terenie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Beskid Żywiecki PLH240006,

specjalnego obszaru ochrony siedlisk Beskid Śląski PLH240005 oraz specjalnego obszaru ochrony siedlisk Beskid Mały PLH240023. Pracownia Ekspertyz Środowiskowych DENDRUS. Żywiec.

- Więcek M. (koordynator projektu). 2016. Ekspertyza w zakresie siedlisk przyrodniczych jaskinie nieudostępniowane do zwiedzania (kod siedliska Natura 2000: 8310). W: Wykonanie ekspertyzy dotyczącej uzupełnienia stanu wiedzy w zakresie nietoperzy i jaskiń nieudostępniowanych do zwiedzania, w tym na potrzeby realizacji działań ochronnych wynikających z opracowanego planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Żywiecki PLH240006 oraz planowanych do opracowania planów zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005 i obszaru Natura 2000 Beskid Mały PLH240023. Bufor. Dębica.
- Więcek M. (koordynator projektu). 2017. Ekspertyza dotycząca uzupełnienia stanu wiedzy w zakresie nietoperzy. W: Wykonanie ekspertyzy dotyczącej uzupełnienia stanu wiedzy w zakresie nietoperzy i jaskiń nieudostępniowanych do zwiedzania, w tym na potrzeby realizacji działań ochronnych wynikających z opracowanego planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Żywiecki PLH240006 oraz planowanych do opracowania planów zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005 i obszaru Natura 2000 Beskid Mały PLH240023. Bufor. Dębica.

Zapisy planu zadań ochronnych sformułowano z uwzględnieniem ustaleń dotyczących stanu ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków zwierząt, dokonanych w ww. opracowaniach.

Mając na względzie uwarunkowania formalne i merytoryczne w Planie Zadań Ochronnych wskazano zidentyfikowane podczas prac nad planem zagrożenia, cele działań ochronnych oraz działania ochronne:

1. Zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony, które określono na podstawie faktycznego stanu siedliska. Podczas analizy czynników powodujących lub mogących stanowić potencjalne zagrożenie dla zachowania siedlisk i gatunków we właściwym stanie ochrony, zidentyfikowano zagrożenia istniejące i potencjalne. Nasilenie się wskazanych w zarządzeniu (zał. 3 do zarządzenia) czynników może przyczynić się do pogorszenia stanu ochrony przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000. Zidentyfikowane następujące zagrożenia:

- dla siedliska 6230 górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardion* - płaty bogate florystycznie), jako zagrożenia istniejące wskazano: A03.03 Zaniechanie/ brak koszenia, A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu, G05.07 Niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak, J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska, K.02.01. Zmiana składu gatunkowego (sukcesja), K04.01. Międzygatunkowe interakcje wśród roślin. Konkurencja.

Zagrożenia te odnoszą się do płatów siedlisk, na których nie stwierdzono użytkowania. Sprzyja to procesom sukcesji (zarastania przez drzewa, zwiększeniu udziału gatunków silnych konkurencyjnie roślin zielnych - jeżyn, ekspansywnych gatunków traw).

Jako zagrożenia potencjalne wskazano: A03.03 Zaniechanie/ brak koszenia, A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu, G05.07 Niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak, J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska, K.02.01. Zmiana składu gatunkowego (sukcesja), K04.01. Międzygatunkowe interakcje wśród roślin. Konkurencja - zagrożenia mogą się pojawić, gdyż nie można wykluczyć zaniechania przez właścicieli gruntów użytkowania kośnego lub pasterskiego, skutkującego niekorzystnymi zmianami (zarastanie, pogorszenie stosunków topoklimatycznych, zmianami w charakterze podłoża, etc.). Nie można też wykluczyć braku tych działań ochronnych podejmowanych przez instytucje zajmujące się na tym terenie ochroną przyrody (np.: RDOŚ w Katowicach, ZPKWŚ w Katowicach, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego), w związku z brakiem zgody właścicieli na ich przeprowadzenie, a także ze względu na rozdrobnienie gruntów i nieuporządkowany stan własności; B01.01. Zalesianie terenów otwartych (drzewa rodzime) – nie można wykluczyć zalesiania produktywnie słabych gruntów, jakie zajmowane są przez murawy bliźniczkowe. Zagrożenie to może prowadzić do zaniku niektórych płatów siedliska; C01.07. Inna działalność górnicza lub wydobywcza - pozyskiwanie surowców skalnych obserwowane w przeszłości w sąsiedztwie zinwentaryzowanych płatów, może potencjalnie wystąpić w miejscu występowania

siedliska powodując zmniejszenie jego powierzchni; E01.03 Zabudowa rozproszona - zaobserwowano rozwój zabudowy mieszkalnej i letniskowej w sąsiedztwie płatów muraw bliźniczkowych. Nie można zatem wykluczyć pojawienia się budynków w obrębie płatów siedliska,

- dla siedliska 6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), nie formułowano zagrożeń. badania terenowe, prowadzone na potrzeby opracowania w zakresie rozpoznania półnaturalnych siedlisk przyrodniczych (Matuszek-Nejfeld M., Nejfeld P. 2016), nie potwierdziły występowania fitocenoz reprezentujących siedlisko przyrodnicze 6510 w aktualnych granicach obszaru Natura 2000 Beskid Mały PLH240023. Występujące obszary reglowe łąki mieczykowo-mietlicowe (*Gladiolo-Agrostietum capillaris*, kiedyś zaliczane były do siedliska przyrodniczego - 6510 (co było podstawą do wprowadzenia w SDF jako przedmiot ochrony), według nowego podziału są zaliczane do siedliska przyrodniczego 6520 - górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (*Polygono-Trisetion*) i w celu aktualizacji danych dla ww. siedliska przyrodniczego planowane jest złożenie wniosku w zakresie zmiany Standardowego Formularza Danych,
- dla siedliska 6520 górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (*Polygono-Trisetion*), jako zagrożenia istniejące wskazano: A03.03 Zaniechanie/ brak koszenia, G05.07 Niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak, J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska, K.02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja), K.04.01. Międzygatunkowe interakcje wśród roślin, konkurencja - fragmenty łąk wyłączone z użytkowania przekształcają się w roślinność z większym udziałem gatunków silnych konkurencyjnie (niektóre gatunki traw, nitrofilne byliny, drzewa, krzewy), powodując pogorszenie stanu ochrony siedliska, a w konsekwencji utratę jego powierzchni; B01.01 zalesianie terenów otwartych (drzewa rodzime), E01.03 Zabudowa rozproszona - powodują zajmowanie powierzchni siedliska.

Jako zagrożenia potencjalne wskazano: A03.03 Zaniechanie/ brak koszenia, J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska, 6. K.02.01. Zmiana składu gatunkowego (sukcesja), K04.01. Międzygatunkowe interakcje wśród roślin, konkurencja - nie można wykluczyć zaniechania użytkowania łąk (zwłaszcza ich fragmentów), co w konsekwencji doprowadzi do ich stopniowego przekształcania w wyniku sukcesji. W sytuacji zaniku użytkowania, płaty łąk przekształcać się będą w roślinność z większym udziałem gatunków silnych konkurencyjnie (niektóre gatunki traw, nitrofilne byliny, drzewa, krzewy);

G05.07 Niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak - nie można też wykluczyć braku działań ochronnych podejmowanych przez instytucje zajmujące się na tym terenie ochroną przyrody (np.: RDOŚ w Katowicach, ZPKWŚ w Katowicach, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego), w związku z brakiem zgody właścicieli na ich przeprowadzenie, a także ze względu na rozdrobnienie gruntów i nieuporządkowany stan własności;

C01.07. Inna działalność górnicza lub wydobywcza pozyskiwanie piaskowców przez miejscową ludność może spowodować spadek powierzchni siedliska, bądź pogorszeniem jego stanu;

B01.01. Zalesianie terenów otwartych (drzewa rodzime) - istnieje możliwość zalesienia, która może spowodować utratę części płatów siedliska i zmniejszenie jego powierzchni w obszarze;

E01.03 Zabudowa rozproszona - nie można wykluczyć pojawienia się / wzrostu liczby budynków w obrębie płatów siedlisk, co mogłoby się, wiązać z pogorszeniem kondycji siedliska przyrodniczego, bądź ze zmniejszeniem jego powierzchni.

- dla siedliska 7230 górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk), jako zagrożenia istniejące wskazano: J02 Spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych - zaburzenie stosunków wodnych panujących na torfowisku (ujęcia wody, poidła

dla zwierząt, rowy melioracyjne) powodują osuszanie terenu, prowadzące do ekspansji gatunków łąkowych;

K02.01. Zmiana składu gatunkowego (sukcesja) - efekt zalesienia otoczenia torfowiska. Na skutek zmiany warunków wodnych panujących na torfowisku powstały warunki umożliwiające intensywny rozwój drzew i krzewów (głównie wierzby *Salix sp.* oraz *Rubus sp.*);

K04 Międzygatunkowe interakcje wśród roślin - Występowanie ekspansywnych gatunków roślin zielnych powoduje wzrost bujności runi, zmiany składu gatunkowego i wypieranie gatunków charakterystycznych dla siedliska. Ponadto w przypadku ewentualnego osłabienia wypływu wód i intensywnego rozwoju gatunków ekspansywnych, będzie wzrastał ich wpływ na ubożenie składu gatunkowego siedliska.

Jako zagrożenia potencjalne wskazano: A03.03 zaniechanie/brak koszenia, K02.01. Zmiana składu gatunkowego (sukcesja), K04 Międzygatunkowe interakcje wśród roślin - możliwość zarastania torfowisk poprzez rozwój ekspansywnych gatunków roślin zielnych oraz drzew i krzewów. Płaty siedliska mogą zarastać w przypadku braku użytkowania ich powierzchni (np. braku okresowego koszenia) oraz otoczenia. A04 wypas, J02 Spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych - w przypadku ewentualnego zlokalizowania poidel dla zwierząt w płatach siedliska lub częstego rozdeptywania przez pasące się zwierzęta, można się spodziewać ich negatywnego wpływu na torfowiska, w szczególności poprzez pogorszenie warunków wodnych i zniszczenia mechanicznego roślinności (wydeptywanie). Możliwe są też kolejne realizacje ujęć wody w sąsiedztwie torfowisk powodując ich odwadnianie;

B01 Zalesianie terenów otwartych - Zalesianie może spowodować zaburzenie stosunków wodnych i topoklimatycznych w związku ze zmianą charakteru otoczenia torfowiska (wzrost zacienienia wskutek nasadzeń świerka w otoczeniu, prawdopodobny wzrost wartości transpiracji skutkujący obniżeniem poziomu wody w torfowisku);

B02.02. Wycinka lasu - w wyniku wycinki drzew naokoło torfowiska może nastąpić zmiana stosunków wodnych panujących na torfowisku oraz składowanie gałęzi w obrębie tego siedliska, co może spowodować zmniejszenie powierzchni siedliska,

- dla siedliska 8220 ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z *Androsacetalia vandellii* wskazano zagrożenia istniejące: G05.07 Niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak oraz U Nieznane zagrożenie lub nacisk - brak wiedzy dotyczącej potrzeb przeprowadzenia działań ochronnych możliwości identyfikacji zagrożeń ze względu na niewystarczający stopień rozpoznania siedliska; konieczne jest wykonanie badań w celu uzupełnienia stanu wiedzy oraz potencjalne: Biotyczne i abiotyczne procesy naturalne (z wyłączeniem katastrof naturalnych) - ewentualna wycinka drzew w związku z wielkopowierzchniowym obumieraniem świerczyn może spowodować i odsłonięcie stanowisk siedliska a w związku z tym pogorszenie specyficznej struktury i funkcji siedliska,
- dla siedliska 8310 jaskinie nieudostępnione do zwiedzania, wskazano zagrożenia istniejące: G01.04.03 Rekreacyjna turystyka jaskiniowa - niekontrolowana penetracja obiektów w okresie zimowym może doprowadzić do zmiany warunków mikroklimatycznych. Zbyt częsta penetracja powoduje niszczenie osadów jaskiniowych, zaśmiecanie jaskiń; G05.04 Wandalizm - zaśmiecanie, rysunki i napisy na ścianach powodują pogorszenie stanu ochrony jaskiń w tym negatywny wpływ na specyficzną strukturę i funkcję siedliska przyrodniczego; L05 Zapadnięcie się terenu, osuwisko - ruchy masowe zboczy, opadanie skał ze ścian i stropów, zawały powodują zmniejszenie kubatury próżni skalnych, zmianę cyrkulacji powietrza i zmianę warunków mikroklimatycznych.

Jako zagrożenia potencjalne wskazano: B Leśnictwo - w przypadku przeprowadzenia prac leśnych (budowa dróg, zrywka drewna) przy użyciu ciężkiego sprzętu istnieje możliwość zniszczenia obiektu,

np. poprzez zasypianie otworów wejściowych lub korytarzy i sal jaskiniowych, pogorszenie warunków siedliskowych; G01.04.03 Rekreacyjna turystyka jaskiniowa - niekontrolowana penetracja obiektu w okresie zimowym może doprowadzić do zmiany warunków mikroklimatycznych i pogorszenia stanu ochrony; G05.04 Wandalizm - Ewentualne pojawienie się śmieci oraz rysunków i napisów na ścianach będą świadczyły o obecności człowieka w jaskini. Powoduje ona pogorszenie stanu ochrony jaskini i negatywny wpływ na specyficzną strukturę i funkcję siedliska przyrodniczego; L05 Zapadnięcie - ruchy masowe zboczy, opadanie skał ze ścian i stropów, zawały mogą spowodować zmniejszenie kubatury próżni skalnych oraz zmianę warunków klimatycznych,

- dla siedliska 9110 kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*), oraz dla siedliska 9130 żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*) ustalono zagrożenia istniejące: B02.02 Wycinka lasu, B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew, B02.06 Przerzedzenie warstwy drzew - prace związane z gospodarką leśną, ze ścinką drzew i zrywką drewna (pozyskanie drewna w trakcie cięć przedrębnych, rębnych, sanitarnych), w wielu przypadkach lokalnie i przejściowo, powodują niszczenie runa leśnego, gleby i podszytu; uszkodzane są pnie drzew; teren jest zaśmiecany; następuje rozwój ekspansywnych gatunków roślin zielnych (np. trzcinnik leśny *Calamagrostis arundinacea*), zbytne prześwietlenie powoduje ekspansję gatunków światłolubnych, np. jeżyny owłosionej *Rubus hirtus* (rubietyzacja runa); budowa nowych i modernizacja starych dróg leśnych powoduje fragmentację siedlisk; drogi stokowe, szlaki zrywkowe prowadzą do erozji stoków. Ponadto drogi umożliwiają wnikanie gatunków inwazyjnych, (np. niecierpek drobnokwiatowy *Impatiens parviflora*). Wycinka drzew powoduje przekształcanie struktury przestrzennej i pionowej drzewostanów; zaznacza się niedobór martwych i zamierających drzew; usuwanie martwego drewna powoduje utratę siedlisk dla ksylobiontów; I.02 Problematyczne gatunki rodzime - występowanie ekspansywnych gatunków roślin zielnych, np. trzcinnik leśny *Calamagrostis arundinacea*, jeżyna owłosiona *Rubus hirtus* powoduje przekształcenie składu florystycznego, ubożenie różnorodności gatunkowej i wypieranie gatunków charakterystycznych dla siedliska.

Zidentyfikowane zagrożenia potencjalne tych siedlisk to: B.02.01.01 Odnawianie lasu po wycince (drzewa rodzime); B02.01.02 Odnawianie lasu po wycince (drzewa nierodzime) - wprowadzenie gatunków obcych geograficznie, ekologicznie, np. modrzewia europejskiego może spowodować niewłaściwy skład gatunkowy drzewostanów; G02 Infrastruktura sportowa i rekreacyjna - zagrożenie stanowi ewentualna możliwość zmniejszenia zasobów siedliska w obszarze oraz pogorszenia specyficznej struktury i funkcji, np. poprzez mechaniczne zniszczenie, czy fragmentację płatów siedliska w wyniku potencjalnej możliwości rozbudowy infrastruktury sportowo-rekreacyjno-turystycznej, realizacji urządzeń wyciągowych i rozbudowy tras zjazdowych oraz możliwości lokalizacji sezonowych urządzeń sportu i rekreacji wraz z towarzyszącym wzrostem presji turystycznej; G 01.02 Turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotoryzowanych - w przypadku płatów przeciętych przez szlaki turystyczne, możliwy jest wpływ penetracji turystycznej, np. rozdeptywanie runa, zaśmiecanie,

- dla siedliska 9170 grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio - Carpinetum*) ustalono zagrożenia istniejące: B02.02 Wycinka lasu oraz B02.04 usuwanie martwych i umierających drzew - prace związane z gospodarką leśną, ze ścinką drzew i zrywką drewna powodują niszczenie runa leśnego, gleby i podszytu zbytne prześwietlenie powoduje ekspansję gatunków światłolubnych, np. jeżyny owłosionej *Rubus hirtus* (rubietyzacja runa) - niektóre z ww. zmian mają charakter lokalny, o charakterze przejściowym. Wycinka drzew może też spowodować przekształcanie struktury przestrzennej i pionowej drzewostanów; zaznacza się niedobór martwych i zamierających drzew; usuwanie martwego drewna powoduje utratę siedlisk dla ksylobiontów. Wśród zagrożeń potencjalnych zidentyfikowano: B02.01.01 Odnawianie lasu po wycince (drzewa rodzime) i B02.01.02 Odnawianie lasu po wycince (drzewa nierodzime) - wprowadzenie gatunków obcych ekologicznie i geograficznie ekologicznie może powodować niewłaściwy skład gatunkowy

drzewostanów,

- dla siedliska 9180 jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (*Tilio plathyphyllis-Acerionpseudoplatani*) nie zidentyfikowano zagrożeń istniejących, płaty tego siedliska są wyłączone z użytkowania leśnego. Jako zagrożenia potencjalne wskazano: B02.02 Wycinka lasu, B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew - wycinka drzew może spowodować przekształcanie struktury przestrzennej i pionowej drzewostanów; może zaznaczyć się niedobór martwych i zamierających drzew; usuwanie martwego drewna może powodować utratę siedlisk dla ksylobiontów. Nadmierne prześwietlenie także w drzewostanach sąsiadujących z płatami jaworzyn może przyczynić się do rozwoju ekspansywnych gatunków roślin zielnych; L05 Zapadnięcie się terenu, osuwisko - grawitacyjne ruchy masowe stanowią naturalny element dynamiki jaworzyn, jednak ich nasilenie miejscowo może spowodować zniszczenie płatów,
- dla siedliska 9410 górskie bory świerkowe (*Piceion abietis* część - zbiorowiska górskie) wskazano zagrożenia istniejące: B02.02 Wycinka lasu, B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew, B02.06 Przerzedzenie warstwy drzew - prace związane z gospodarką leśną, w szczególności w warunkach rozpadu drzewostanów świerkowych, powodują niszczenie runa leśnego, gleby i podszytu; uszkodzane są pnie drzew; teren jest zaśmiecany; obserwowane jest zaburzenie składu gatunkowego runa - następuje rozwój ekspansywnych gatunków roślin zielnych (np. trzcinnik leśny *Calamagrostis arundinacea*), zbytne prześwietlenie powoduje ekspansję gatunków światłolubnych, np. jeżyny owłosionej *Rubus hirtus* (rubietyzacja runa) - niektóre z ww. zmian mają charakter lokalny, o charakterze przejściowym. Wycinka drzew powoduje przekształcanie struktury przestrzennej i pionowej drzewostanów; zaznacza się niedobór martwych i zamierających drzew; usuwanie martwego drewna powoduje utratę siedlisk dla ksylobiontów; G01.04 turystyka górską, wspinaczka, speleologia - obserwowany jest wpływ penetracji turystycznej, polegający na wydeptaniu ścieżek schodzącej ze szlaków turystycznych (rozdeptywanie runa, zaśmiecanie); I02 Problematiczne gatunki rodzime - masowe występowanie kornika drukarza *Ips typographus* powoduje rozpad lub prześwietlenie drzewostanów. Zmiana warunków świetlnych sprzyja występowaniu ekspansywnych gatunków roślin zielnych, np. trzcinnik leśny *Calamagrostis arundinacea*, jeżyna owłosiona *Rubus hirtus*, malina właściwa *Rubus idaeus* powoduje przekształcenie składu florystycznego i wypieranie gatunków typowych dla siedliska; K01.01 Erozja - nasilające się procesy erozyjne mogą spowodować ubytek powierzchni siedliska; K04.01. Międzygatunkowe interakcje wśród roślin, konkurencja - zaobserwowano niepokojący wpływ sąsiadujących buczyn na stanowisko, poprzez zwiększający się udział buka, co skutkuje również zmianą składu gatunkowego runa.
Zidentyfikowane zagrożenia potencjalne tych siedlisk to: B02.01.01 Odnawianie lasu po wycince (drzewa rodzime); B02.01.02 Odnawianie lasu po wycince (drzewa nierodzime) - wprowadzenie gatunków obcych ekologicznie lub geograficznie może powodować niewłaściwy skład gatunkowy drzewostanów; G02 Infrastruktura sportowa i rekreacyjna - zagrożenie stanowi ewentualna możliwość zmniejszenia zasobów siedliska w obszarze oraz pogorszenia specyficznej struktury i funkcji, np. poprzez mechaniczne zniszczenie, fragmentację płatów siedliska w wyniku potencjalnej możliwości i rozbudowy infrastruktury sportowo-rekreacyjno-turystycznej, realizacji urządzeń wyciągowych rozbudowy tras zjazdowych oraz możliwości lokalizacji sezonowych urządzeń sportu i rekreacji wraz z towarzyszącym wzrostem presji turystycznej,
- dla gatunku 1381 widłoząb zielony (*Dicranum viride*) zidentyfikowano tylko zagrożenie potencjalne: D01.01 ścieżki, szlaki piesze, szlaki - przez wychodnie skalne ze stanowiskiem widłozębu zielonego biegnie szlak turystyczny, który może powodować niszczenie mechaniczne lub zaśmiecanie. Natężenie zagrożenia określono jako słabe, stąd też należy przypuszczać, że w najbliższej przyszłości nie powinno ono zagrozić istnieniu widłozęba na stanowisku,
- dla gatunków 1352 wilk (*Canis lupus*) i 1361 ryś (*Lynx lynx*), zidentyfikowano następujące zagrożenia istniejące: D01.01 Ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe; G01.02 Turystyka piesza, jazda konna i

jazda na pojazdach niezmotoryzowanych - gęsta sieć szlaków turystycznych w obszarze powoduje zwiększoną penetrację ostoi przez ludzi, zarówno zimą, jak i latem, co powoduje niepokojenie drapieżników; D01.02 Drogi, autostrady - obszar jest w coraz większym stopniu izolowany od kompleksów leśnych leżących na zachód (Beskid Śląski) i południe (Beskid Żywiecki). Wzrasta intensywność ruchu kołowego na drogach lokalnych zwiększając efekt bariery i zagrożenie kolizjami z pojazdami; E01.04 Inne typy zabudowy - postępująca zabudowa enklaw śródleśnych, ciągła zabudowa wzdłuż dróg oraz grodzenie działek prowadzi do ograniczania możliwości przemieszczania się zwierząt, zwiększenia aktywności ludzi wewnątrz obszaru i intensywniejszej penetracji ostoi przez zwierzęta domowe; F03.01 Polowanie - polowanie, w tym polowania zbiorowe, przyczyniają się do płoszenia, Wystawianie padliny na nęciskach prowadzi do przyzwyczajania się drapieżników do pokarmu antropogenicznego; G01.03 Pojazdy zmotoryzowane - w całej ostoi, w tym w potencjalnych miejscach rozrodu oraz w rezerwach, nasilają się nielegalne przejazdy samochodami terenowymi, quadami, motocyklami crossowymi oraz skuterami śnieżnymi (np. rezerwat Szeroka i rezerwat Madohora), co powoduje płoszenie rysi. Zagrożenie to związane jest z dobrym udostępnieniem terenu poprzez drogi leśne i szlaki zrywkowe; G02.02 Kompleksy narciarskie - Funkcjonowanie kompleksów narciarskich powoduje uszczuplenie dostępnych siedlisk, ograniczenie możliwości przemieszczania się i niepokojenie zwierząt w ostojach; G02.10 Inne kompleksy sportowe i rekreacyjne - w ostoi znajduje się kilka schronisk turystycznych masowo odwiedzana przez turystów, w tym osób w samochodach terenowych, na motocyklach crossowych i skuterach śnieżnych (np. schroniska na Magurce Wilkowieckiej i Groniu Jana Pawła II itd.), co przyczynia się do pogorszenia stanu zachowania populacji rysia, ciągłego niepokojenia zwierząt i zaśmiecania terenu; B07 Inne rodzaje praktyk leśnych - budowa nowych i modernizacja istniejących dróg leśnych zwiększa fragmentację środowiska i ułatwia dostęp do siedlisk wilków i rysi; G01.08 Inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku - penetracja terenów leśnych poza szlakami turystycznymi w szczególności w okresie wiosennym i letnim powoduje niepokojenie dużych drapieżników, Dodatkowo dla wilka stwierdzono zagrożenie istniejące: A04 wypas - Brak lub słaba ochrona zwierząt podczas wypasu przyczynia się do występowania sytuacji konfliktowych związanych z powstawaniem szkód w inwentarzu i negatywnym nastawieniem społeczności lokalnej do potrzeby ochrony wilka.

Ustalono zagrożenia potencjalne dla wilka i rysia to:

B02 Gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji - prowadzenie prac z zakresu gospodarki leśnej i wzmożona aktywność ludzi może powodować płoszenie, szczególnie niekorzystne w czasie wychowu młodych. Ponadto istnieje możliwość zaśmiecania terenu; D01.04 Linie kolejowe - sieć linii kolejowych jest słabo rozwinięta, występuje na obrzeżach ostoi. Może mieć wpływ na przemieszczanie się wilków do sąsiednich ostoi; E03 Odpady, ścieki - pozostawianie śmieci, np. plastikowych worków z lub po żywności, mogą zachęcać zwierzęta do korzystania z odpadów żywnościowych i zmieniają ich naturalne zachowania, mogą też powodować zatrucia pokarmowe; F03.02.03 Chwywanie, trucie, kłusownictwo – drapieżniki wilk i ryś mogą stawać się ofiarami kłusowników; G01.06 Narciarstwo, w tym poza trasami - większość istniejących tras narciarstwa zjazdowego położona jest na obrzeżach ostoi. Lokalne gminy planują jednak rozbudowę infrastruktury narciarskiej, co może spowodować pogorszenie warunków siedliskowych i wzrost niepokojenia drapieżników.

Dodatkowo dla rysia ustalono zagrożenia potencjalne B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew oraz K03.03 zawleczenie choroby. Usuwanie martwych i umierających drzew z dużymi wypróchnieniami może obniżać liczbę dostępnych schronień (w tym dla kociąt) oraz ukryć niezbędnych podczas zdobywania pokarmu. Natomiast zawlekanie chorób niebezpiecznych dla rysia może nastąpić poprzez penetracja kompleksów leśnych przez zwierzęta domowe, a zwłaszcza koty (rozprzestrzeniania chorób i pasożytów, w tym zagrożenie FIV - wirus niedoboru immunologicznego),

- dla gatunku 1355 wydra (*Lutra lutra*), jako zagrożenie istniejące wymieniono: J02.03 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych - obecne odcinkowe umocnienia brzegów, w formie koszy siatkowo-kamiennych lub (lokalnie) murów oporowych uniemożliwiają założenie kryjówek w tych miejscach, trwale eliminujących roślinność wysoką.

Jako zagrożenia potencjalne wskazano: D01.02 Drogi autostrady - obecność dróg lokalnych, o niewielkim natężeniu ruchu, może potencjalnie powodować zwiększoną śmiertelność osobników, jednak skala zagrożenia jest niewielka; J02.02 Antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk - budowa progów przeciwoerozyjnych może pogorszyć warunki migracji ryb i tym samym niekorzystnie wpłynąć na warunki migracji ryb i tym samym niekorzystnie wpływać na bazę żerowiskową wydry; J02.03 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych - budowa nowych umocnień brzegów, w formie koszy siatkowo-kamiennych lub (lokalnie) murów oporowych pogarszać będzie warunki występowania gatunku w wyniku zmniejszenia liczby dostępnych kryjówek (zarówno podziemnych, jak i nadziemnych),
- dla gatunków: 1303 podkowiec mały (*Rhinolophus hipposideros*), 1321 nocek orzęsiony (*Myotis emarginatus*), 1323 nocek Bechsteina (*Myotis bechsteini*), 1324 nocek duży (*Myotis myotis*) – nie wykazano zagrożeń istniejących.

Jako zagrożenia potencjalne wskazano: B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew - usuwanie martwych i umierających drzew może przyczynić się do likwidacji potencjalnych schronień dziennych; B03 Eksploatacja lasu bez odnawiania czy naturalnego odrastania - wylesienia, fragmentacja obszarów leśnych może powodować kurczenie się arealu dostępnych żerowisk; B04 Stosowanie biocydów, hormonów i substancji chemicznych (leśnictwo) - stosowanie insektycydów może spowodować zubożenie bazy pokarmowej dla nietoperzy; G02 Infrastruktura sportowa i rekreacyjna - budowa wyciągów i tras narciarskich może poprzez wylesienie i fragmentację terenów leśnych spowodować zmniejszenie żerowisk, utratę tras migracji na żerowiska lub bezpiecznego dolotu do schronień w jaskiniach,
- dla gatunków: 1193 kumak górski (*Bombina variegata*) i 2001 traszka karpacka (*Triturus montandoni*). zidentyfikowano zagrożenie istniejące: M01.02 Susze i zmniejszenie opadów - mała ilość opadów atmosferycznych (szczególnie w okresie III-V) jak również ciepłe zimy przyczyniają się do zwiększenia suszy i zmniejszania się liczby zbiorników wodnych właściwych dla rozrodu tych płazów. Ponadto tylko dla traszki karpackiej wskazano zagrożenia istniejące: G05.07 Niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak oraz U Nieznane zagrożenie lub nacisk – zagrożenia te związane są z brakiem wystarczającej wiedzy dotyczącej występowania gatunku w obszarze oraz brakiem możliwości identyfikacji zagrożeń oraz działań ochronnych ze względu na niewystarczający stopień rozpoznania siedliska.

Dla kumaka górskiego i traszki karpackiej wskazano zagrożenia potencjalne: D01.01 Drogi i ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe - utwardzanie szlaków i ścieżek leśnych oraz likwidacja kolein poprzez niwelację ścieżek może powodować utratę miejsc wypełnionych wodą, które są siedliskiem kumaka górskiego i traszki karpackiej; K02.03. Eutrofizacja (stałych zbiorników wodnych) - Eutrofizacja zbiorników wodnych sprzyjająca powolnemu ich wysychaniu oraz związane z procesem zarastania zbiorników wodnych zwiększenie konkurencyjności międzyosobniczej i międzygatunkowej, a także drapieżnictwa ze strony bezkręgowców (np. larwy ważek, drapieżne chrząszcze wodne), może powodować wzrost śmiertelności oraz ograniczenie miejsc do rozrodu; K03.04 Drapieżnictwo (ze strony entomofauny i ichtiofauny) - obecność ichtio- i entomofauny w zbiornikach wodnych może powodować ograniczenie dogodnych miejsc do rozrodu kumaka górskiego i traszki karpackiej, z powodu wysokiego stopnia drapieżnictwa ryb i bezkręgowców względem skrzeku i larw tych gatunków; G01.03 Pojazdy zmotoryzowane – w całej ostoi obserwowane są nielegalne przejazdy samochodami terenowymi, quadami, motocyklami crossowymi, co może powodować śmiertelność wszystkich form rozwojowych kumaka górskiego. Zagrożenie to związane jest z wykorzystywaniem

kolein i innych zagłębieni na drogach leśnych i szlakach zrywkowych wypełnionych wodą, jako miejsc rozrodu tego gatunku.

2. Cele działań ochronnych.

Zgodnie ze stanowiskiem Komisji Europejskiej z dnia 9 czerwca 2021 r., zn. INFR(2021)2025 C(2021)2179, w sprawie obowiązku ustalenia precyzyjnych celów ochrony dla każdego obszaru Natura 2000, funkcja celów ochrony polega na określeniu, jaki stan gatunków i typów siedlisk na danym obszarze należy osiągnąć, tak aby obszar ten mógł przyczynić się do osiągnięcia ogólnego celu, jakim jest właściwy stan ochrony tych gatunków i typów siedlisk (art. 2 ust. 2 dyrektywy siedliskowej) na poziomie krajowym, biogeograficznym lub europejskim.

Cele działań ochronnych określono mając na względzie potrzebę co najmniej utrzymania siedlisk i gatunków w obszarze w tym poprawy ich stanu ochrony (zał. 4 do zarządzenia).

Szczegółowe cele działań ochronnych dla każdego siedliska przyrodniczego oraz gatunków roślin i zwierząt będących przedmiotami ochrony w obszarze, określono na poziomie wskaźników stanu ochrony odpowiadających poszczególnym parametrom stanu ochrony, w ten sposób, żeby były określone docelowe, wynikające z metodyki PMS GIOŚ, konkretne miary wskaźników.

- Dla siedliska 6230 górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardion*) wyznaczono między innymi następujące cele:
 - Utrzymanie siedliska w obszarze na powierzchni co najmniej 3 ha. Docelowa powierzchnia siedliska przyrodniczego różni się od podanej w standardowym formularzu danych, ponieważ z opracowania wyłączono część pokrywającą się z Parkiem Krajobrazowym Beskidu Małego, dla którego opracowano Plan Ochrony. Ponadto zmiany wynikają z uwzględnienia nowych danych inwentaryzacyjnych (w celu aktualizacji danych dla ww. siedliska przyrodniczego planowane jest złożenie wniosku w zakresie zmiany Standardowego Formularza Danych), uwzględnienia naturalnych procesów, a także niekorzystnych uwarunkowań (wielkość powierzchni siedliska może ulec zmniejszeniu w porównaniu ze stanem określonym w inwentaryzacjach - struktura siedliska częściowo zdegradowana, na części stanowisk niekorzystne perspektywy zachowania funkcji z powodu naturalnej tendencji do przekształceniu muraw w łąki lub borówczyska, której trudno będzie zapobiegać za pomocą działań ochronnych polegających na wypasie, czy koszeniu; przywrócenie właściwych form gospodarowania (pasterstwo, koszenie) bardzo trudne ze względu na nieopłacalność gospodarowania w niewielkich gospodarstwach w warunkach górskich, a także brak możliwości korzystania z programów wsparcia dla rolników lub brak zainteresowania tymi programami z powodu rozdrobnionej struktury własnościowej gospodarstw rolnych).
 - Poprawa na poszczególnych stanowiskach wskaźników parametru: specyficzna struktura i funkcje z U2 na U1 (w tym poprawa oceny wskaźnika - rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych z U2 na U1 to jest zmniejszenie pokrycia tych gatunków do przedziału 20-30% na co najmniej 4 stanowiskach).
 - Utrzymanie oceny wskaźników specyficznej struktury i funkcji, w szczególności: wskaźnika ekspansja krzewów i podrostów drzew na poziomie FV (pokrycie warstwy B <10-25%, w zależności od tego, jakie to gatunki) na 4 stanowiskach oraz U1 (10)25-(40)50%, na 1 stanowisku

Nie uwzględniono celów w odniesieniu do wskaźników:

- gatunki dominujące (w skali obszaru zostało ocenione na U2), ponieważ jego poprawa w perspektywie czasowej obowiązywania PZO byłaby trudno osiągalna - w Beskidzie Małym płaty tego siedliska są niewielkie, podlegające dużej presji otaczających je siedlisk łąkowych i borówczysk,
- struktura przestrzenna płatów siedliska, ze względu na brak możliwości zmiany wartości tego wskaźnika w perspektywie czasowej obowiązywania PZO,

- dla siedliska 6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), nie formułowano celów działań ochronnych. Badania terenowe, prowadzone na potrzeby opracowania w zakresie rozpoznania półnaturalnych siedlisk przyrodniczych (Matuszek-Nejfeld M., Nejfeld P. 2016), nie potwierdziły występowania fitocenoz reprezentujących siedlisko przyrodnicze 6510 w aktualnych granicach obszaru Natura 2000 Beskid Mały PLH240023. Występujące obszary reglowe łąki mieczykowo-mietlicowe (*Gladiolo-Agrostietum capillaris*, kiedyś zaliczane były do siedliska przyrodniczego - 6510 (co było podstawą do wprowadzenia w SDF jako przedmiot ochrony), według nowego podziału są zaliczane do siedliska przyrodniczego 6520 - górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (*Polygono-Trisetion*). W związku z powyższym w celu aktualizacji danych dla ww. siedliska przyrodniczego planowane jest złożenie wniosku w zakresie zmiany Standardowego Formularza Danych,
- dla siedliska 6520 górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (*Polygono-Trisetion*) wyznaczono między innymi następujące cele:
 - Utrzymanie siedliska w obszarze na powierzchni co najmniej 70 ha. Docelowa powierzchnia siedliska przyrodniczego różni się od podanej w standardowym formularzu danych, ponieważ z opracowania wyłączono część pokrywającą się z Parkiem Krajobrazowym Beskidu Małego, dla którego opracowano Plan Ochrony. Ponadto zmiana wynika z uwzględnienia naturalnych procesów, a także niekorzystnych uwarunkowań (wielkość powierzchni siedliska może ulec zmniejszeniu w porównaniu ze stanem określonym w inwentaryzacjach - w aktualnej ocenie Państwowego Monitoringu Środowiska następuje spadek oceny parametrów: powierzchnia oraz struktura i funkcje; dla części z płatów perspektywy ochrony ustalono jako niekorzystne - fragmenty łąk wyłączone z użytkowania przekształcają się w płaty roślinności z większym udziałem gatunków silnych konkurencyjnie: niektóre gatunki traw, nitrofilne byliny, drzewa, krzewy; przywrócenie właściwych form gospodarowania (gospodarka kośna, kośno- pastwiskowa) bardzo trudne ze względu na nieopłacalność gospodarowania w niewielkich gospodarstwach w warunkach górskich, a także brak możliwości korzystania z programów wsparcia dla rolników lub brak zainteresowania tymi programami z powodu rozdrobnionej struktury własnościowej gospodarstw rolnych; zmiany powierzchni siedliska na przestrzeni ostatnich dziesięcioleci bardzo dynamiczne - wykształcanie się łąk na odłogowanych gruntach ornych, zanikanie powierzchni siedliska wskutek sukcesji roślinności drzewiastej).
 - Poprawa na poszczególnych stanowiskach wskaźników parametru specyficzna struktura i funkcje: wskaźnika ekspansywne gatunki roślin zielnych z U2 na U1 (pokrycie gatunków ekspansywnych < 10 %) na 2 stanowiskach; wskaźnika ekspansja krzewów i podrostu drzew z U2 na U1 (łączne pokrycie 1–5% na 2 stanowiskach).
 - Utrzymanie oceny wskaźników specyficznej struktury i funkcji, w szczególności: gatunki charakterystyczne na poziomie FV (> 5 gatunków) na 2 stanowiskach oraz U1 (3-5 gatunków) na 4 stanowiskach.

Nie uwzględniono celów w odniesieniu do wskaźników:

 - struktura przestrzenna płatów siedliska, ze względu na brak możliwości zmiany wartości tego wskaźnika,
 - procent powierzchni zajętej przez siedlisko na transekcje, ze względu na brak danych; ocena tego wskaźnika będzie przeprowadzona w kolejnym cyklu monitoringu siedliska, co umożliwi wyznaczenie celów działań ochronnych w odniesieniu do tego wskaźnika, w następnym planie zadań ochronnych,
- dla siedliska 7230 górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk ustalono między innymi następujące cele:

- Utrzymanie siedliska w obszarze na powierzchni 1,01 ha, z uwzględnieniem naturalnych procesów. Docelowa powierzchnia siedliska przyrodniczego różni się od podanej w standardowym formularzu danych, ponieważ z opracowania wyłączono część pokrywającą się z Parkiem Krajobrazowym Beskidu Małego, dla którego opracowano Plan Ochrony. Ponadto zmiana wynika z uwzględnienia nowych danych inwentaryzacyjnych.
- Poprawa stanu ochrony siedliska, w szczególności poprzez poprawę oceny wskaźników parametru specyficzna struktura i funkcje: poprawę oceny wskaźnika ekspansywne gatunki roślin zielnych z U2 na U1 (gatunki te występują w pokryciu do 5%) na co najmniej 3 stanowiskach oraz poprawę wskaźnika ekspansja krzewów i podrostu drzew z U1 na FV (występowanie pojedynczych krzewów i podrostów lub ich brak) na 2 stanowiskach,
- dla siedliska 8220 ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z *Androsacetalia vandellii*: Rozpoznanie faktycznego stanu ochrony siedliska w obszarze, (tj. ocena parametrów i wskaźników stanu ochrony) oraz zidentyfikowanie zagrożeń i określenie działań ochronnych,
- dla siedliska 8310 jaskinie nieudostępnione do zwiedzania ustalono między innymi następujące cele:
 - Utrzymanie obecnej powierzchni jaskiń (FV) (wielkość jaskiń nie ulegnie zmniejszeniu w porównaniu ze stanem podstawowym).
 - Poprawa wskaźnika: efekty antropopresji i zanieczyszczenie siedliska z U2 na U1 (obiekt pozbawiony materii antropologicznej oraz brak istotnych ze względu na środowisko śladów ingerencji człowieka) na 2 stanowiskach.
 - Utrzymanie oceny wskaźnika: stopień zabezpieczenia obiektu przed penetracją ludzką FV (schronienie jest zabezpieczone lub częstość penetracji jest bardzo niska) na 3 stanowiskach oraz U1 (dostęp ludzi do wnętrza jaskini jest utrudniony, presja jest niewielka) na 2 stanowiskach z taką oceną.
 Nie uwzględniono wskaźników:
 - wielkości i kształt jaskiń, ze względu na brak możliwości jego zmiany, gdyż są to cechy stałe tych obiektów,
 - gatunki nietoperzy z załącznika II oraz liczebność i struktura dominacji chiropterofauny zimującej: ze względu na brak stwierdzeń występowania tych gatunków w monitorowanych jaskiniach oraz brak realnego wpływu na zmianę tego stanu; tylko jaskinia Wietrzna Dziura w Magurce posiada rozmiary i charakter wystarczające dla stałego występowania nietoperzy,
 - cechy mikroklimatyczne obserwowane w skali całej jaskini oraz ogólne cechy hydrologiczne i obecność wody w jaskini ponieważ są to cechy zależące w głównej mierze od naturalnych procesów.
 Ze względu na brak danych nie uwzględniono też wskaźników podlegających ocenie w trakcie monitoringu szczegółowego:
 - kształt i mikrorzeźba ścian i stropu pustek jaskiniowych,
 - stan zachowania nacieków na stropie i ścianach, ich kształt, wielkość i stan zachowania,
 - kształt i rzeźba oraz charakter litologiczny dna i podłoża pustek oraz obecność luźnych elementów na dnie,
 - wilgotność oraz obecność wody w jaskini,
 - cechy mikroklimatu jaskini (pomiar temperatury i wilgotności),
- dla siedliska 9110 kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*) wyznaczono między innymi:
 - Utrzymanie siedliska (FV) na powierzchni co najmniej 2100 ha. Docelowa powierzchnia siedliska przyrodniczego różni się od podanej w standardowym formularzu danych, ponieważ z opracowania

wyłączono część pokrywającą się z Parkiem Krajobrazowym Beskidu Małego, dla którego opracowano Plan Ochrony. Ponadto zmiany wynikają z uwzględnienia nowych danych inwentaryzacyjnych (w celu aktualizacji danych dla ww. siedliska przyrodniczego planowane jest złożenie wniosku w zakresie zmiany Standardowego Formularza Danych), a także uwzględnienia naturalnych procesów (wielkość powierzchni siedliska może ulec zmniejszeniu w porównaniu ze stanem określonym w inwentaryzacjach, ponieważ mogą zaistnieć spontaniczne zmiany związane z tym, że siedlisko to nie jest w Beskidzie Małym w pełni stabilne, gdyż przez długi okres zajęte było przez wtórne drzewostany świerkowe).

- Utrzymanie wskaźnika: charakterystyczna kombinacja florystyczna FV (typowa, właściwa dla siedliska przyrodniczego) na 7 stanowiskach oraz U1 (kombinacja florystyczna zniekształcona, zubożała z udziałem gatunków synantropijnych lub nitrofilnych poniżej 5% pokrycia) na 7 stanowiskach.

- Poprawa wskaźnika martwe drewno (łącznie zasoby) z U2 na U1 (10-20 m³/ha) na wszystkich (11) stanowiskach z oceną U2.

- Poprawa wskaźnika martwe drewno wielkowymiarowe z U2 na U1 (3-5 szt./ha) na 8 stanowiskach z oceną U2.

- Poprawa wskaźnika mikrosiedliska leśne z U2 na U1 (10-20 szt./ha) na 10 stanowiskach z oceną U2.

Nie uwzględniono celów w odniesieniu do wskaźnika:

- stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska (wskaźnik fakultatywny, stosować tylko gdy są odpowiednie dane), z uwagi na brak danych,

- dla siedliska 9130 żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*) wyznaczono między innymi:

- Utrzymanie siedliska (FV) na powierzchni co najmniej 1600 ha. Docelowa powierzchnia siedliska przyrodniczego różni się od podanej w standardowym formularzu danych, ponieważ z opracowania wyłączono część pokrywającą się z Parkiem Krajobrazowym Beskidu Małego, dla którego opracowano Plan Ochrony. Ponadto zmiany wynikają z uwzględnienia nowych danych inwentaryzacyjnych (w celu aktualizacji danych dla ww. siedliska przyrodniczego planowane jest złożenie wniosku w zakresie zmiany Standardowego Formularza Danych), a także uwzględnienia naturalnych procesów (wielkość powierzchni siedliska może ulec zmianie w porównaniu ze stanem określonym w inwentaryzacjach - żyzne buczyny nie tworzą dużych powierzchni, występują płatowo w kompleksach z kwaśnymi buczynami; stąd w przyszłym monitoringu mogą zaistnieć różnice w kwalifikacji stref przejściowych pomiędzy buczynami żyznymi i kwaśnymi).

- Utrzymanie obecnego stanu ochrony siedliska głównie poprzez utrzymanie wskaźnika: charakterystyczna kombinacja florystyczna U1 (kombinacja florystyczna zniekształcona, zubożała z udziałem gatunków synantropijnych lub nitrofilnych poniżej 5% pokrycia) na 12 stanowiskach.

- Poprawa wskaźnika martwe drewno (łącznie zasoby) z U2 na U1 (10-20 m³/ha) na wszystkich (7) stanowiskach z oceną U2.

- Poprawa wskaźnika martwe drewno wielkowymiarowe z U2 na U1 (3-5 szt./ha) na 8 stanowiskach z oceną U2.

- Poprawa wskaźnika mikrosiedliska leśne z U2 na U1 (10-20 szt./ha) na 11 stanowiskach z oceną U2.

Nie uwzględniono celów w odniesieniu do wskaźnika:

- stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska (wskaźnik fakultatywny, stosować tylko gdy są odpowiednie dane), z uwagi na brak danych,

- dla siedliska 9170 grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio - Carpinetum*) ustalono między innymi:
 - Utrzymanie siedliska na powierzchni 1,15 ha. Docelowa powierzchnia siedliska przyrodniczego różni się od podanej w standardowym formularzu danych, ponieważ z opracowania wyłączono część pokrywającą się z Parkiem Krajobrazowym Beskidu Małego, dla którego opracowano Plan Ochrony. Ponadto zmiany wynikają z uwzględnienia nowych danych inwentaryzacyjnych.
 - Utrzymanie obecnego stanu ochrony siedliska głównie poprzez utrzymanie wskaźnika: charakterystyczna kombinacja florystyczna - U1 (kombinacja florystyczna zniekształcona stosunku do typowej dla siedliska w danym regionie), na jednym występującym w obszarze stanowisku.
 - Poprawa wskaźnika martwe drewno (łącznie zasoby) z U2 na U1 (10-20 m³/ha) na jednym występującym w obszarze stanowisku.
 - Poprawa wskaźnika martwe drewno wielkowymiarowe z U2 na U1 (3-5 szt./ha) - 1 stanowisko.
 - Poprawa wskaźnika mikrosiedliska – 1 stanowisko.
 - Utrzymanie wskaźnika FV (udział gat. obcych <1% i nie odnawiające się) na 1 stanowisku.

Nie uwzględniono celów w odniesieniu do wskaźników:

- ekspansywne gatunki rodzime w runie, zakładając, że powierzchnia występującego tam gatunku ekspansywnego jeżyny gruczołowej *Rubus hirtus* będzie regulowana wskutek procesów naturalnych (zacienianie),
 - wiek drzewostanu (około 55 lat), ze względu na brak realnego wpływu na zmianę tego wskaźnika,
 - stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska (wskaźnik fakultatywny, stosować tylko gdy są odpowiednie dane), z uwagi na brak danych.
- dla siedliska 9180 jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (*Tilio plathyphyllis-Acerionpseudoplatani*): ustalono między innymi:
 - Utrzymanie obecnej powierzchni siedliska 2,45 ha. Docelowa powierzchnia siedliska przyrodniczego różni się od podanej w standardowym formularzu danych, ponieważ z opracowania wyłączono część pokrywającą się z Parkiem Krajobrazowym Beskidu Małego, dla którego opracowano Plan Ochrony. Ponadto zmiany wynikają z uwzględnienia nowych danych inwentaryzacyjnych (w celu aktualizacji danych dla ww. siedliska przyrodniczego planowane jest złożenie wniosku w zakresie zmiany Standardowego Formularza Danych).
 - Poprawa wskaźnika: przekształcenia związane z użytkowaniem z U1 na FV (brak przekształceń związanych z użytkowaniem) na 3 stanowiskach ocenionych na U1 oraz utrzymanie wskaźnika FV (brak przekształceń związanych z użytkowaniem) na 2 stanowiskach z taką oceną, poprzez wyłączenie z gospodarczego użytkowania. Realizacja tego celu w sposób istotny będzie rzutowała na realizację pozostałych zaplanowanych celów.

Dla siedliska nie uwzględniono celów w odniesieniu do wskaźnika gatunki dominujące ze względu na planowane wyłączenie płątów jaworzyn z użytkowanie i brak wpływu na ten wskaźnik,
 - dla siedliska 9410 górskie bory świerkowe (*Piceion abietis* część - zbiorowiska górskie) ustalono między innymi:

- Utrzymanie w obszarze siedliska na powierzchni co najmniej 100 ha. Powierzchnia siedliska przyrodniczego różni się od podanej w standardowym formularzu danych, ponieważ z opracowania wyłączono część pokrywającą się z Parkiem Krajobrazowym Beskidu Małego, dla którego opracowano Plan Ochrony. Ponadto zmiana wynika z uwzględnienia nowych danych inwentaryzacyjnych (w celu aktualizacji danych dla ww. siedliska przyrodniczego planowane jest złożenie wniosku w zakresie zmiany Standardowego Formularza Danych), uwzględnienia naturalnych procesów, a także niekorzystnych uwarunkowań (wielkość powierzchni siedliska może ulec znacznemu zmniejszeniu w porównaniu ze stanem określonym w inwentaryzacjach - obserwowana jest w Beskidzie Małym wyraźna tendencja malejąca powierzchni tego siedliska; postępujący proces zamierania i ustępowania świerka, uzasadniany między innymi zmianami klimatycznymi, powoduje naturalne zmiany składu gatunkowego i przekształcenie siedliska).
 - Utrzymanie obecnej oceny w obszarze wskaźnika: charakterystyczna kombinacja florystyczna (typowe gatunki roślin) – nie mniej niż U1 (wśród gatunków o ilościowości 2 lub więcej - występuje 1 gatunek, który nie jest typowy dla tego siedliska), na wszystkich (5) stanowiskach.
 - Utrzymanie oceny wskaźnika martwe drewno (łącznie zasoby) U1 (10-20 m³/ha) na 2 stanowiskach oraz FV (>20 m³/ha) na 3 stanowiskach z taką oceną.
 - Utrzymanie oceny wskaźnika martwe drewno (wielkowymiarowe) U1 (3-5 szt./ha) na 3 stanowiskach oraz FV (> 5 szt./ha) na 2 stanowiskach.
 - Utrzymanie oceny wskaźnika ekspansywne gatunki obce w podszyciu i runie FV (brak gatunków obcych) na 5 stanowiskach,
 - Utrzymanie oceny wskaźnika gatunki obce w drzewostanie FV (brak gatunków obcych) na 5 stanowiskach.
 - dla gatunku 1381 widłoząb zielony (*Dicranum viride*) ustalono między innymi następujące cele :
 - Utrzymanie obecnego stanu ochrony siedliska (FV) w obszarze głównie poprzez utrzymanie na stanowisku obecnej oceny wskaźników: powierzchnia darni FV (>1 m²), liczba darni FV (>10, o pow. co najmniej 0,01 m²), gatunki ekspansywne FV (< 40%), oświetlenie (utrzymanie na stanowisku obecnej oceny wskaźnika FV (75-100%),
 - dla gatunku 1352 wilk (*Canis lupus*) ustalono między innymi:
 - Utrzymanie w obszarze aktualnego stanu ochrony (U1) głównie poprzez utrzymanie aktualnej oceny następujących wskaźników: zagęszczenie U1 (1,5-2,5 osobników/100 km²), liczba watah U1 (0,3 – 0,5 watahy/100 km²), lesistość FV (> 40%), fragmentacja siedliska FV (<3 km²/km²), dostępność bazy pokarmowej FV (>100 kg/km²),
 - dla gatunku 1361 ryś (*Lynx lynx*) ustalono między innymi:
 - Utrzymanie w obszarze aktualnego stanu ochrony (U1), głównie poprzez utrzymanie aktualnej oceny następujących wskaźników: zagęszczenie U1 (1- 2 osobników/100 km²), lesistość FV (> 40%), fragmentacja siedliska (FV (<3 km²/km²), dostępność bazy pokarmowej FV (>100 kg/km²)
- Nie uwzględniono wskaźników:
- liczba samic prowadzących młode oraz średnia liczba młodych na dorosłą samicę - wskaźniki te w dużej mierze zależą od uwarunkowań naturalnych,
- dla gatunku 1355 wydra (*Lutra lutra*) wyznaczono między innymi:
 - Utrzymanie w obszarze obecnego stanu ochrony gatunku (U1), głównie poprzez utrzymanie aktualnej oceny następujących wskaźników: zagęszczenie populacji (aktywność gatunku) U1 (0,6-1,9 stwierdzeń/10 km), udział siedliska kluczowego dla gatunku U1 (0,50-0,65), baza pokarmowa

z uwzględnieniem biomasy ryb, zróżnicowania gatunkowego ichtiofauny, miejsc rozrodu płazów oraz naturalności koryta rzeki - FV (0,50-0,80),

Nie uwzględniono wskaźników stanu populacji:

- udział pozytywnych stwierdzeń gatunku, indeks populacyjny, roczny wskaźnik trendu populacji, ze względu na brak danych monitoringowych - wskaźniki te nie są obligatoryjne w monitoringu regionalnym.

Nie uwzględniono wskaźników stanu siedliska:

- charakter strefy brzegowej oraz stopień antropopresji, ze względu na brak danych monitoringowych.

Wyżej wymienione wskaźniki stanu siedliska zostaną uwzględnione w następnym cyklach monitoringu,

- dla gatunku: 1323 nocek Bechsteina (*Myotis bechsteinii*) utrzymanie obecnego stanu ochrony gatunku w obszarze między innymi poprzez:
 - Utrzymanie w obszarze oceny wskaźnika: powierzchnia i zasobność pokarmowa kompleksu leśnego FV (suma jednostek równowartych 1 ha lasów liściastych lub 38 ha lasów iglastych i mieszanych osiąga wartości powyżej 11000),
 - Utrzymanie oceny wskaźnika: powierzchnia i struktura starodrzewów U1 (suma jednostek równowartych 1 ha lasów liściastych lub 5 ha lasów iglastych i mieszanych w wieku powyżej 80 osiąga wartości w zakresie 40-1000),
 - Poprawa wskaźnika: liczba drzew obumierających i martwych na U1 (w przedziale 1,3 szt./1600 m²).

Dla gatunku nie zostały uwzględnione wskaźniki:

- obecność gatunku (w odniesieniu do stanowisk letnich), który w trakcie badań został określony jako XX - nieznan (brak danych umożliwiających potwierdzenie czy zaprzeczenie występowania).

Gatunek był stwierdzony w sąsiedztwie obszaru, istnieje więc duże prawdopodobieństwo występowania gatunku w obszarze Beskid Mały PLH240023, co może zostać potwierdzone w planowanym w PZO monitoringu gatunku,

- liczba śródleśnych zbiorników wodnych oraz powierzchnia śródleśnych zbiorników wodnych: w obszarze Beskid Mały są to wskaźniki stałe (odnoszące się głównie do sieci cieków wodnych), niezależne od działalności antropogenicznej,

- odnoszące się do zimowisk, ze względu na brak odpowiednich schronień zimowych w obszarze Beskid Mały PLH240023,

- dla gatunków: 1303 podkowiec mały (*Rhinolophus hipposideros*), 1321 nocek orzęsiony (*Myotis emarginatus*), 1324 nocek duży (*Myotis myotis*):
 - Ogólnym celem ochrony jest referencyjny stan ochrony nietoperzy w obszarze tj. obecny stan ochrony (U2), który w obecnych granicach obszaru Beskid Mały PLH240023 nie może ulec poprawie z powodu braku kolonii rozrodczych oraz odpowiednich schronień zimowych.
 - Dla gatunków nietoperzy: podkowiec mały, nocek orzęsiony, nocek duży nie ustalono celów szczegółowych ze względu na brak danych (oceny wskaźników). W obrębie obszaru Beskid Mały PLH240023 brak jest kolonii rozrodczych (schronień letnich) oraz odpowiednich schronień zimowych tych gatunków. Większość zlokalizowanych w obszarze obiektów jaskiniowych nie spełnia kryteriów zimowiska, ze względu na małą powierzchnię i niekorzystne warunki mikroklimatyczne. Wskaźniki stanu ochrony określane są do schronień letnich i zimowych tych nietoperzy,

- dla gatunku: 1193 kumak górski *Bombina variegata*: ustalono między innymi:
 - Celem ogólnym działań ochronnych jest utrzymanie istniejącego stanu poszczególnych wskaźników. Za referencyjny stan ochrony kumaka górskiego *Bombina variegata* można przyjąć aktualny stan (U2), na ocenę którego wpłynęło stwierdzenie tego gatunku tylko na 3 stanowiskach (Nejfeld 2015; PMS 2017).

Założenia celów szczegółowych to:

- liczba wszystkich zbiorników nie zmniejszy się w stosunku do poprzedniego monitoringu,
- liczba wszystkich zbiorników stałych nie zmniejszy się w stosunku do poprzedniego monitoringu,
- liczba zbiorników, w których stwierdzono rozród gatunku nie zmniejszy się w stosunku do poprzedniego monitoringu,
- liczba zbiorników, w których stwierdzono obecność gatunku nie zmniejszy się w stosunku do poprzedniego monitoringu,

Dla kumaka górskiego nie uwzględniono wskaźników na poziomie stanowisk, ponieważ w dużej mierze zależą one od procesów naturalnych. Ponadto około 50% tych stanowisk to zbiorniki nietrwałe,

- dla gatunku: 2001 traszka karpacka (*Triturus montandoni*) ustalono:
 - Uzupełnienie wiedzy w zakresie występowania gatunku w obszarze: wykonanie uzupełniającej inwentaryzacji przyrodniczej w 2 lub 3 roku obowiązywania PZO.

3. Działania ochronne

Zapisy dotyczące działań ochronnych zostały sformułowane w załączniku nr 5 do zarządzenia.

Zostały one opracowane z uwzględnieniem osiągnięcia założonych celów. Załącznik zawiera opisy działań dla poszczególnych przedmiotów ochrony ze wskazaniem obszaru wdrażania oraz podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie. Oprócz działań dotyczących ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków, wskazano również działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony i realizacji działań ochronnych, a także wskazanie ewentualnej potrzeby uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony.

- dla siedliska 6230 górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardion*), działania ochronne podzielono na obligatoryjne i fakultatywne. Jako działania obligatoryjne wskazano zachowanie siedliska przyrodniczego stanowiącego przedmiot ochrony w obszarze oraz ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe trwałych użytków zielonych, niezbędne do zachowania otwartego charakteru siedliska przyrodniczego. Jest to działanie o znaczeniu priorytetowym dla zachowania tego siedliska. Jako wykonawcę tych działań wskazano właścicieli, posiadaczy lub dzierżawców gruntów. Działania fakultatywne zawierają szczegółowe zapisy dotyczące terminów i sposobów przeprowadzanych zabiegów. Dla użytkowania pastwiskowego: rotacyjny, ekstensywny wypas przy obsadzie zwierząt od 0,3 DJP do 1 DJP/ha, w terminie od 1 maja do 15 października. Dla użytkowania kośnego: koszenie ręczne lub mechaniczne, prowadzone z częstotliwością 1 raz do roku lub 1 raz na dwa lata w terminie od 1 sierpnia do 31 października. Działania fakultatywne ze względu na swój charakter mogą być realizowane w ramach korzystania z mechanizmów finansowych określonych we wspólnej polityce rolnej. Jako wykonawcę tych działań wskazano właścicieli, posiadaczy lub dzierżawców gruntów.
Monitoring siedliska należy prowadzić zgodnie z metodyką PMS GIOŚ, dwa razy w okresie obowiązywania planu. Nie stwierdzono potrzeby prowadzenia działań dotyczących uzupełnienia stanu wiedzy,
- dla siedliska 6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), nie formułowano działań ochronnych. Badania terenowe, prowadzone na potrzeby opracowania w zakresie rozpoznania półnaturalnych siedlisk przyrodniczych (Matuszek-Nejfeld M., Nejfeld P.

2016), nie potwierdziły występowania fitocenoz reprezentujących siedlisko przyrodnicze 6510 w aktualnych granicach obszaru Natura 2000 Beskid Mały PLH240023. Występujące obszary reglowe łąki mieczykowo-mietlicowe (*Gladiolo-Agrostietum capillaris*, kiedyś zaliczane były do siedliska przyrodniczego - 6510 (co było podstawą do wprowadzenia w SDF jako przedmiot ochrony), według nowego podziału są zaliczane do siedliska przyrodniczego 6520 - górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (*Polygono-Trisetion*). W celu aktualizacji danych dla ww. siedliska przyrodniczego planowane jest złożenie wniosku w zakresie zmiany Standardowego Formularza Danych

- dla siedliska 6520 górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (*Polygono-Trisetion*), działania ochronne podobnie jak w przypadku górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardion*), podzielono na obligatoryjne i fakultatywne. Jako działania obligatoryjne wskazano zachowanie siedliska przyrodniczego stanowiącego przedmiot ochrony w obszarze oraz ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe trwałych użytków zielonych, niezbędne do zachowania otwartego charakteru siedliska przyrodniczego.

Wskazano 2 rodzaje działań fakultatywnych: użytkowanie kośne - koszenie ręczne lub mechaniczne, prowadzone z częstotliwością 1 raz) lub 2 razy w roku w terminie od 15 czerwca do 30 września; użytkowanie pastwiskowe: rotacyjny, ekstensywny wypas przy obsadzie zwierząt od 0,5 DJP do 1 DJP/ha, w terminie od 1 maja do 15 października. Monitoring siedliska należy prowadzić zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ, dwa razy w okresie obowiązywania planu. Jako wykonawcę działań obligatoryjnych i fakultatywnych, wskazano właścicieli, posiadaczy lub dzierżawców gruntów.

Nie stwierdzono potrzeby prowadzenia działań dotyczących uzupełnienia stanu wiedzy,

- dla siedliska 7230 górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk wskazano działanie obligatoryjne: zachowanie siedliska przyrodniczego stanowiącego przedmiot ochrony położonego na trwałych użytkach zielonych. Jest to działanie o znaczeniu priorytetowym dla zachowania siedliska oraz zapewnienia korzystnego stanu ochrony. Dla siedliska zaplanowano następujące działania fakultatywne:

- usunięcie młodych drzew i krzewów: mechaniczne lub ręczne usunięcie podrostu drzew i krzewów poprzez ich wycinkę i karczowanie; realizacja działania co najmniej raz na 5 lat - zabieg ten ma na celu powstrzymanie zauważalnej na niektórych płatach siedliska, sukcesji roślinności drzewiastej,
- poprawa warunków wodnych na torfowisku: wskazana jest dla płatu na którym stwierdzono ujęcie wody pitnej, działanie poprzedzone będzie opinią hydrologiczną mającą na celu ustalenie możliwości poprawy warunków wodnych,
- zachowanie siedliska przed mechanicznym zniszczeniem w trakcie prowadzenia gospodarki pasterskiej oraz odstąpienie od pojenia zwierząt i lokowania poidel w płatach siedliska: działanie to realizowane będzie głównie poprzez uwzględnianie ww. zasad w realizowanych programach wspierających wypas oraz poprzez działalność informacyjną - ma ono na celu ochronę siedliska przed mechanicznym zniszczeniem roślinności oraz pogorszeniem warunków wodnych,
- oznakowanie stanowiska i jego bezpośredniego otoczenia na czas prowadzenia prac leśnych - w celu uniknięcia przypadkowego zniszczenia mechanicznego siedliska, poprzez składowanie ściętych gałęzi, prowadzenia prac związanych z pozyskaniem drewna oraz wyznaczania szlaków zrywkowych.

Dla siedliska zaplanowano działania monitoringowe na 5 stanowiskach badawczych. Stwierdzono również brak potrzeby uzupełnienia stanu wiedzy.

- dla siedliska 8220 ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z *Androsacetalia vandellii*: ze względu na brak wiedzy dotyczącej stanu ochrony siedliska przyrodniczego nie ustalono działań dotyczących ochrony siedliska oraz jego monitoringu. Stwierdzono potrzebę uzupełnienia stanu wiedzy w zakresie występowania siedliska w obszarze, rozpoznanie jego rozmieszczenia, stanu ochrony oraz zagrożeń i potrzeb przeprowadzenia działań ochronnych,
- dla siedliska 8310 jaskinie nieudostępnione do zwiedzania: zaplanowano dwa działania ochronne:

- okresowe sprzątanie jaskiń - w celu poprawy wskaźnika: efekty antropopresji i zanieczyszczenia siedliska oraz utrzymanie takiego stanu,
- odstąpienie od wytyczania nowych dróg leśnych i szlaków zrywkowych oraz prowadzenie prac leśnych z użyciem wielofunkcyjnych maszyn leśnych, specjalistycznych ciągników do zrywki drewna i ciągników rolniczych w promieniu 60 m od otworów jaskiń,
- dla siedliska 9110 kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*) oraz dla siedliska 9130 żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*) wskazano działania:
 - Przywrócenie właściwego składu gatunkowego drzewostanu odpowiadającego warunkom siedliskowym dla drzewostanów zaplanowanych w PUL do przebudowy oraz utrzymanie istniejącego udziału gatunków w drzewostanach dla składów gatunkowych zgodnych z uwarunkowaniami siedliskowymi,
 - wyznaczenie (bez potrzeby oznakowania w terenie), w drzewostanach planowanych do użytkowania rębego, kęp wyłączonych z użytkowania i pozostawionych do naturalnego rozkładu - działanie to ma za zadanie głównie poprawę wskaźników martwe drewno i martwe drewno wielkowymiarowe,
 - pozostawianie na każdej powierzchni w trakcie realizacji cięć rębnych, przedrębnych oraz sanitarnych drzew biocenotycznych (np. dziuplastych, martwych, wywróconych i złamanych), a także pozostałości zrębowych i potrzebieżowych do ich naturalnego rozkładu - działanie to ma za zadanie zwiększenie bioróżnorodności, stworzenie siedlisk dla ksylobiontów poprzez zwiększenie udziału drewna martwego w tym wielkowymiarowego,
 - stosowanie rębni stopniowych, z długim okresem odnowienia, w szczególności rębni stopniowej gniazdowej udoskonalonej oraz zachowanie płatów siedliska poprzez uznanie ich jako cenne fragmenty rodzimej przyrody wyłączone z użytkowania zaplanowano głównie do utrzymania oraz poprawy wskaźnika wiek drzewostanu.

Dla siedlisk kwaśne i żyzne buczyny zaplanowano monitoring zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ. Nie stwierdzono potrzeby uzupełnienia stanu wiedzy o tych przedmiotach ochrony,
- dla siedliska 9170 grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*):
 - Pozostawianie na każdej powierzchni w trakcie realizacji cięć rębnych, przedrębnych oraz sanitarnych drzew biocenotycznych (np. dziuplastych, martwych, wywróconych i złamanych), a także pozostałości zrębowych i potrzebieżowych do ich naturalnego rozkładu - działanie to ma za zadanie zwiększenie bioróżnorodności, stworzenie siedlisk dla ksylobiontów poprzez zwiększenie udziału drewna martwego w tym wielkowymiarowego.

Ocena wskaźników i parametrów zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ, dwa razy w okresie obowiązywania planu. Nie stwierdzono potrzeby uzupełnienia stanu wiedzy o siedlisku,
- dla siedliska 9180 jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (*Tilio plathyphyllis-Acerionpseudoplatani*), zaplanowano działanie:
 - Zachowanie płatów siedliska poprzez uznanie ich jako cenne fragmenty rodzimej przyrody wyłączone z użytkowania wraz z 30 m buforem otaczających je drzewostanów – działanie to powinno skutkować przede wszystkim poprawą wskaźnika: przekształcenia związane z użytkowaniem oraz parametru perspektywy ochrony.

Ocena wskaźników i parametrów zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ, na dwóch stanowiskach, dwa razy w okresie obowiązywania planu. Nie stwierdzono potrzeby uzupełnienia stanu wiedzy o siedlisku,
- dla siedliska 9410 górskie bory świerkowe (*Piceion abietis* część - zbiorowiska górskie):
 - zachowanie właściwej struktury wiekowej i przestrzennej, w szczególności poprzez zapobieganie powstawaniu dużych obszarów opanowanych przez jednowiekowe drzewostany świerkowe oraz przywrócenie właściwego składu gatunkowego drzewostanu odpowiadającego warunkom siedliskowym,
 - wyznaczenie (bez potrzeby oznakowania w terenie), w drzewostanach planowanych do użytkowania rębego, kęp wyłączonych z użytkowania i pozostawionych do naturalnego rozkładu oraz pozostawianie na każdej powierzchni w trakcie realizacji cięć rębnych, przedrębnych oraz sanitarnych

drzew biocenotycznych (np. dziuplastych, martwych, wywróconych i złamanych), a także pozostałości zrębowych i potrzebieżowych do ich naturalnego rozkładu - działania te mają za zadanie zwiększenie bioróżnorodności, stworzenie siedlisk dla ksylobiontów poprzez zwiększenie udziału drewna martwego w tym wielkowieściowym.

Ocena wskaźników i parametrów na 5 stanowiskach monitoringowych, zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ, dwa razy w okresie obowiązywania planu. Nie stwierdzono potrzeby uzupełnienia stanu wiedzy o siedlisku,

- dla gatunku 1381 widłoząb zielony (*Dicranum viride*): stwierdzono brak konieczności wykonywania działań ochronnych oraz uzupełnienia stanu wiedzy. Ocena wskaźników i parametrów zaplanowano zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ, dwa razy w okresie obowiązywania planu na stanowisku Żurawnica,
- dla gatunku 1352 wilk (*Canis lupus*):
 - Identyfikacja miejsc newralgicznych, w tym na aktualnie nieużytkowanych drogach i szlakach zrywkowych do wykonania przeszkód naturalnych - w celu ograniczenia ruchu pojazdów silnikowych. Realizacja przeszkód w zidentyfikowanych miejscach, gwarantujących skuteczność działania.
 - Pozostawienie złomowisk (z wyjątkiem abiotycznych szkód o charakterze wielkopowierzchniowym) stert gałęzi i wykrotów - stanowiących bezpieczne miejsca wychowu młodych i zapewniające możliwości ukrycia się wilków w miejscach ich rozrodu.
 - Wystąpienie z wnioskiem do PZŁ o odstąpienie od nęcenia zwierzyny poprzez wykładanie przetworzonych produktów spożywczych - w celu zapobiegania przyzwyczajaniu się wilków do spożywania pokarmów nie występujących w naturalnej diecie.

Działania edukacyjne skierowane do społeczeństwa, dotyczące uwzględniania ochrony wilka w gospodarce pasterskiej, leśnictwie, łowiectwie turystyce oraz w planowaniu przestrzennym.

- Przeciwdziałanie powstawaniu szkód wśród inwentarza poprzez promocję dobrych praktyk związanych z zabezpieczaniem zwierząt hodowlanych wśród lokalnych hodowców przekazywanie hodowcom narzędzi do ochrony stad (np. pastuchy elektryczne, fladry, psy stróżujące) - działanie to pośrednio powinno skutkować poprawą nastawienia hodowców do drapieżników. Zaplanowano ocenę wskaźników i parametrów zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ oraz monitoring skuteczności działań poprzez porównanie wielkości szkód w poszczególnych latach.

Nie stwierdzono potrzeby uzupełnienia stanu wiedzy o gatunku,

- dla gatunku 1361 ryś (*Lynx lynx*):
 - Identyfikacja miejsc newralgicznych, w tym na aktualnie nieużytkowanych drogach i szlakach zrywkowych do wykonania przeszkód naturalnych w celu ograniczenia ruchu pojazdów silnikowych. Realizacja przeszkód w zidentyfikowanych miejscach, gwarantujących skuteczność działania:
 - Pozostawianie drzew zwalonych nad potokami - w celu stworzenia warunków do ich przekraczania przez rysia.
 - Działania edukacyjne skierowane do społeczeństwa, dotyczące uwzględniania ochrony rysia w gospodarce pasterskiej, leśnictwie, łowiectwie turystyce oraz w planowaniu przestrzennym - działanie to może być wykonane wspólnie z działaniem edukacyjnym dla wilka.
 - Przeciwdziałanie powstawaniu szkód wśród inwentarza poprzez promocję dobrych praktyk związanych z zabezpieczaniem zwierząt hodowlanych wśród lokalnych hodowców przekazywanie hodowcom narzędzi do ochrony stad (np. pastuchy elektryczne, fladry, psy stróżujące) - działanie to pośrednio powinno skutkować poprawą nastawienia hodowców do drapieżników.Zaplanowano ocenę wskaźników i parametrów zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ oraz monitoring skuteczności działań - poprzez porównanie wielkości szkód w poszczególnych latach. Nie stwierdzono potrzeby uzupełnienia stanu wiedzy o siedlisku,
- dla gatunku 1355 wydra (*Lutra lutra*):
 - Zachowanie dostępności naturalnych schronień gatunku i zróżnicowania morfologii koryta na obecnym poziomie - działanie to dotyczy cieków wodnych w granicach całego obszaru Natura 2000. Jako działania monitoringowe zaplanowano ocenę wskaźników i parametrów siedliska zgodnie

z metodyką PMŚ GIOŚ, na 2 stanowiskach monitoringowych, dwa razy w okresie obowiązywania planu. Nie stwierdzono potrzeby uzupełnienia stanu wiedzy o siedlisku,

- dla gatunków nietoperzy: 1303 podkowiec mały *Rhinolophus hipposideros*, nocek orzęsiony *Myotis emarginatus*, 1323 nocek Bechsteina *Myotis bechsteinii*, 1324 nocek duży *Myotis myotis*:
 - Działania informacyjno-edukacyjne: opracowanie materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących nietoperzy, w szczególności w zakresie poprawy wizerunku nietoperzy oraz ochrony schronień zimowych i letnich.
 - Utrzymanie obecnego areálu i ciągłości terenów leśnych ostoi, poprawa jakości żerowisk. W gospodarce leśnej ostoi należy dążyć do: utrzymania istniejącej powierzchni drzewostanów liściastych; utrzymania udziału martwych i obumierających drzew i drzew dziuplastych; Wskazano na potrzebę monitoringu nietoperzy na jednym stanowisku, dwa razy w okresie obowiązywania PZO. Nie stwierdzono potrzeby prowadzenia działań dotyczących uzupełnienia stanu wiedzy,
 - dla gatunków: 1193 kumak górski (*Bombina variegata*) i 2001 traszka karpacka (*Triturus montandoni*) zaplanowano działanie:
 - Przenoszenie kumaka górskiego (wszystkie fazy rozwojowe) głównie z kolein w trakcie prowadzenia prac polegających na modernizacji duktów/dróg leśnych do najbliższego zbiornika wodnego - zadanie to jest planowane w miejscach planowanej przebudowy dróg w całym obszarze Natura 2000. Ocena stanu zachowania kumaka górskiego i traszki karpackiej dwa razy w okresie obowiązywania PZO, na wybranych przez eksperta stanowiskach w obszarze Natura 2000.
- Dla traszki karpackiej wskazano na potrzebę uzupełnienia wiedzy w zakresie: rozmieszczenia gatunku w obszarze oraz rozpoznania jego stanu ochrony i określenia ewentualnych działań ochronnych (w ramach monitoringu gatunku, poszerzonego o rozeznanie stanowisk historycznych oraz potencjalnych siedlisk występowania gatunku).

W wyniku przeprowadzonej analizy dostępnych dokumentów planistycznych stwierdzono potrzebę zmian lub uzupełnień w następujących dokumentach:

- Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego gminy Czernichów obejmującej sołectwa Czernichów, Międzybrodzie Bialskie, Międzybrodzie Żywieckie, Tresna. Uchwała Nr IX/85/2002 Rady Gminy w Czernichowie z dnia 9.10.2002 r. - należy wrysować granice obszaru Natura 2000. Należy w tekście dokumentu uwzględnić informację na temat obszaru Natura 2000.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Porąbka. Uchwała Nr XXVIII /185/09 Rady Gminy Porąbka z dnia 11 marca 2009 roku - dla jednostki ZL należy w punkcie dotyczącym przeznaczenia i zasad zagospodarowania terenów wprowadzić zapis: gospodarka rolna na istniejących użytkach rolnych stanowiących enklawy śródleśne i przyleśne, a także na gruntach leśnych w miejscach lokalizacji siedliska przyrodniczego 6510 świeże łąki użytkowane ekstensywnie.
- Strategia Rozwoju Gminy Porąbka na lata 2008-2020. Uchwała Nr XX/127/08 Rady Gminy Porąbka z dnia 26 czerwca 2008 r. - należy w tekście dokumentu uwzględnić informację na temat obszaru Natura 2000.
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania Gminy Stryszawa. Uchwała nr XXII/153/12 z dnia 3 grudnia 2012 roku - należy w tekście dokumentu uwzględnić potrzebę ochrony płatów roślinności łąkowej, będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Beskid Mały PLH240023.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Kuków. Uchwała nr XLI/309/14 Rady Gminy Stryszawa z dnia 7 listopada 2014 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Kuków - należy w tekście dokumentu wprowadzić nakaz utrzymania płatów roślinności łąkowej, będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Beskid Mały PLH240023.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Krzeszów. Uchwała nr XIII/100/16 Rady Gminy Stryszawa z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi

Krzyszów - wprowadzenie w tekście dokumentu nakazu utrzymania płatów roślinności łąkowej, będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Beskid Mały PLH240023.

W wyniku prac nad planem zadań ochronnych dla przedmiotowego obszaru stwierdzono, że nie jest konieczne sporządzenie Planu Ochrony dla obszaru Natura 2000 Beskid Mały PLH240023. W przedmiotowym obszarze Natura 2000 występują siedliska, względem których okres 10 lat jest wystarczający dla zweryfikowania słuszności przyjętych zasad i monitoringu. Zaplanowane działania ochronne spowodują zachowanie lub polepszenie parametrów siedliska. W planie zadań ochronnych zaplanowano monitorowanie przedmiotów ochrony w zakresie wdrażanych działań ochronnych i być może zajdzie konieczność ich weryfikacji lub modyfikacji, na co pozwala PZO, jako dokument opracowywany na 10 lat.

Przebieg granic ostoi Beskid Mały PLH240023 (z wyłączeniem Parku Krajobrazowego Beskidu Małego w woj. małopolskim) przedstawiono na załączniku mapowym oraz opisano w oparciu o punkty węzłowe, dla których podano długość i szerokość geograficzną w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992 (zał. 1 do zarządzenia).

Wyniki przeprowadzonych konsultacji:

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach zapewniła możliwość aktywnego udziału wszystkich zainteresowanych w trakcie całego procesu wypracowywania ustaleń planu zadań ochronnych zarówno z województwa śląskiego jak i małopolskiego. Do prac nad planem zostali zaproszeni m.in. przedstawiciele gmin, starostw, leśników, gospodarujących wodami, a także naukowcy i przedstawiciele Regionalnej Rady Ochrony Przyrody. Przygotowując projekt zarządzenia wzięto także pod uwagę wnioski i uwagi zgłoszone przez ww. zainteresowanych.

Mając na względzie art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach zapewnił możliwość udziału społeczeństwa w opracowaniu dokumentu na zasadach określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r. poz. 2373 z późn. zm.).

Fakt przystąpienia do sporządzenia planu zadań ochronnych dla obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Beskid Mały PLH240023 podano do publicznej wiadomości poprzez: zamieszczenie ogłoszenia na stronie internetowej oraz tablicy ogłoszeń Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach i Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie, w lokalnej prasie, a także poinformowanie właściwych terenowo jednostek samorządowych, jednostek administracji Lasów Państwowych oraz pozostałych zidentyfikowanych zainteresowanych. Przeprowadzone zostały również konsultacje ogólne, w których brali udział przedstawiciele jednostek organizacyjnych, organizacji pozarządowych i innych zainteresowanych z terenu województw śląskiego i małopolskiego, których obszar działania pokrywał się z obszarem projektowanego planu zadań ochronnych. Przeprowadzono też robocze konsultacje branżowe dotyczące ustaleń planu zadań ochronnych związanych z gospodarką leśną i rolną. Prowadzono również bieżące konsultacje z przedstawicielami Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie.

Informację o sporządzeniu projektu przedmiotowego zarządzenia podano do publicznej wiadomości, poprzez obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach nr WPN.632012.2016.ZC.2 z 3 stycznia 2022 r.

Obwieszczenie to zamieszczono na stronie Biuletynu Informacji Publicznej (BIP) i tablicy ogłoszeń Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach, a także przekazano do właściwych miejscowo jednostek samorządu terytorialnego z województw śląskiego i małopolskiego.

Obwieszczenie o sporządzeniu projektu przedmiotowego zarządzenia opublikowane zostało również w prasie (np. Dziennik Zachodni, 20 stycznia 2022 r.) oraz platformie Ministerstwo Klimatu i Środowiska „Ekoportal”. W obwieszczeniu poinformowano o możliwości i sposobie zgłaszania uwag, podając, że winny być one wnoszone do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w terminie 21 dni.

W wyznaczonym terminie wpłynęły następujące uwagi do projektu zarządzenia:

L p.	Podmiot zgłaszający	Uwagi i wnioski	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
1.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Katowicach	Wniosek aby działanie nr 2 wpisane dla siedlisk 9110, 9130 (Załącznik 5), mogło zostać korygowane o aspekt wszystkich cięć sanitarnych, a nie tylko wielkopowierzchniowych.	<p>Uwaga uwzględniona.</p> <p>Po uwzględnieniu uwagi RDLP w Katowicach oraz Nadleśnictwa Sucha działanie 2 otrzymuje brzmienie: <i>„Trwałe w czasie i jednoznaczne wyznaczanie (bez potrzeby oznakowania w terenie), w drzewostanach planowanych do użytkowania rębego, kęp wyłączonych z użytkowania i pozostawionych do naturalnego rozkładu. Sumaryczna powierzchnia kęp nie może być mniejsza niż 5% łącznej powierzchni manipulacyjnej (bez cięć uprzętających) drzewostanów zaplanowanych w PUL do użytkowania rębego, w danym płacie siedliska. Pojedyncza kępa nie może być mniejsza niż 6 arów, a rozmieszczenie kęp będzie nieregularne. Kępy takie pozostawiane będą również w przypadku dokonywania cięć sanitarnych. W cięciach uprzętających co najmniej 5% powierzchni manipulacyjnej zostanie pozostawione na gruncie w charakterze przestojów, do naturalnego rozkładu, w formie kęp lub pojedynczych drzew. Preferowanie istniejących przestojów bukowych, jodłowych i jaworowych”</i>.</p>
2.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Katowicach	Wniosek o korektę opisu działania dotyczącego siedliska 9410 (w załączniku 5) wynikająca z konieczności uwzględnienia naturalnych przekształceń na obszarze płatów siedliska.	<p>Uwaga uwzględniona.</p> <p>W pierwotnej wersji zapis ten brzmiał: <i>„Dążenie do ukształtowania właściwej struktury wiekowej i przestrzennej w szczególności poprzez zapobieganie powstawania dużych obszarów opanowanych przez jednowiekowe drzewostany świerkowe”</i>.</p> <p>Po dokonanej modyfikacji zapis ma następujące brzmienie: <i>„Dążenie do ukształtowania właściwej struktury wiekowej i przestrzennej z uwzględnieniem naturalnych przekształceń w obszarach płatów siedliska”</i>.</p>
3.	Nadleśnictwo Sucha	Uwaga dotycząca działania 2 dla siedlisk przyrodniczych: 9110, 9130,	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Podnoszone przez Nadleśnictwo stosowanie</p>

		<p>9410. Jako budzący wątpliwości określono zapis „<i>Trwale w czasie i jednoznacznie wyznaczanie (bez potrzeby oznakowania w terenie), drzewostanach planowanych do użytkowania rębne, kępy i wyłączonych z użytkowania pozostawionych do naturalnego rozkładu. . . .</i>”. Według Nadleśnictwa realizowane na podstawie PUL rębnie złożone z długim okresem odnowienia dają taki sam efekt środowiskowy jak proponowany zapis PZO</p>	<p>rębni IVd zaplanowane w PUL, nie daje gwarancji zostawiania odpowiedniej wielkości kęp wyłączonych z użytkowania i pozostawionych do naturalnego rozkładu.</p>
4.	Nadleśnictwo Sucha	<p>Uwaga dotycząca działania 2 w załączniku 5 dla siedlisk przyrodniczych 9110 i 9130. Zakwestionowano potrzebę zamiennego dopuszczenia pozostawiania fragmentów drzewostanu, których powierzchnia będzie większa niż 6 arów.</p>	<p>Uwaga została uwzględniona. Zrezygnowano z rozwinięcia opisu działania odnoszącego się do zamiennego dopuszczenia pozostawiania fragmentów drzewostanu, których powierzchnia będzie większa niż 6 arów. Pierwsza część opisu tego działania tj.: „<i>Pojedyncza kępa nie może być mniejsza niż 6 arów, a rozmieszczenie kęp będzie nieregularne</i>”, zakłada już możliwość tworzenia kęp większych niż 6 arów.</p>
5.	Nadleśnictwo Sucha	<p>W załączniku 5 w odniesieniu do siedlisk 9110 i 9130 (dla działania 3), zakwestionowano docelową ilość martwego drewna w płatach siedlisk, oceniając, że wartość ta jest za wysoka. Stwierdzono również niespójność wewnętrzną tego zapisu.</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona.</p> <p>Kwestionowana wysokość parametrów dotyczących zasobów drewna martwego tzn. „<i>dążenie do osiągnięcia poziomu nie mniej niż 20 m³/ha</i>”, określona została na podstawie poradnika: „<i>Mróz W. (red.) 2015. Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część IV. GIOŚ, Warszawa</i>”. Osiągnięcie takiej wartości zapewnia ocenę tego wskaźnika jako FV (stan właściwy). Zgodnie z uwagą Nadleśnictwa przereklamowano część opisu działania, która była wewnętrznie niespójna. W miejsce zapisu „<i>Celem działania jest zachowanie ilości martwego drewna na obecnym poziomie i nie mniejszym niż 20 m³/ha</i>”, przyjęto zapis o brzmieniu: „<i>Działanie to ma zapewnić zachowanie ilości martwego drewna, co najmniej na obecnym poziomie. Jednocześnie należy dążyć do osiągnięcia wartości tego wskaźnika nie mniejszej niż</i></p>

			20 m ³ /ha”.
6.	Nadleśnictwo Jeleśnia	W załączniku 5 dla siedliska 7230, działania fakultatywnego w brzmieniu: „ <i>Oznakowanie stanowiska i jego bezpośredniego otoczenia na czas prowadzenia prac leśnych dla zapobieżenia możliwości przypadkowego składowania ściętych gałęzi, prowadzenia prac związanych z pozyskaniem drewna oraz wyznaczania szlaków zrywkowych</i> ”, zaproponowało usunąć Nadleśnictwo z rubryki podmiot odpowiedzialny lub modyfikację opisu zadania.	Uwaga uwzględniona częściowo poprzez modyfikację opisu działania, które otrzymuje brzmienie: „ <i>Przy realizacji prac leśnych w sąsiedztwie siedliska 7230, należy prowadzić je sposób nie zagrażający siedlisku np. poprzez odstąpienie od składowania ściętych gałęzi, prowadzenia prac związanych z pozyskaniem drewna oraz wyznaczania szlaków zrywkowych</i> ”.
7.	Nadleśnictwo Jeleśnia	W załączniku 5 w odniesieniu do siedliska 9110, dla działania fakultatywnego nr 5 - wskazano na potrzebę zmiany, dotyczącą zapewnienia możliwości zrywki drewna przez wydzielenie 58d.	Uwaga nieuwzględniona. Propozycja wyłączone z użytkowania płatów siedliska uznanych jako cenne fragmenty rodzimej przyrody dotyczy wydzielenia 58a w leśnictwie Zakocierz, a nie wydzielenia 58d.
8.	Nadleśnictwo Jeleśnia	Załącznik nr 5, siedliska przyrodnicze nr 6230, 6520, wniosek o weryfikację siedlisk pod kątem geometrii w granicach działek np. 5011, 5015, 3093, 3108, 3106 w leśnictwie Czernichów, pod kątem faktycznego występowania w wydzieleniach leśnych siedlisk o charakterze łąk (siedlisko nieleśne).	Uwaga uwzględniona. Zweryfikowano faktyczny zasięg siedlisk: górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (<i>Polygono-Trisetion</i>) oraz górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (<i>Nardion</i> - płaty bogate florystycznie), pod kątem geometrii, w granicach działek: 5011, 5015, 3093, 3108, 3106, położonych w Leśnictwie Czernichów. Ustalono, że działka nr 3093 w obrębie ewidencyjnym Czernichów, obejmująca płat siedliska górskie i niżowe murawy bliźniczkowe, położona jest poza gruntami znajdującymi się w zarządzie RDLP. Natomiast działki 5011, 5015 w obrębie ewidencyjnym Czernichów oraz działki 3108, 3106 w obrębie Międzybrodzie Żywieckie, zlokalizowane są poza rzeczywistym zasięgiem siedlisk nieleśnych. Tylko niewielkie fragmenty obrzeży tych działek pokrywają się z geometrycznym zasięgiem ww. siedlisk, będąc w rzeczywistości lasem. W związku z tym działki te usunięto w Załączniku nr 5 jako obszar działania.

9.	Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego	W załączniku 3 stwierdzono brak zagrożenia dla kumaka górskiego związanego z niekontrolowanym i nielegalnym ruchem pojazdów mechanicznych.	<p>Uwaga uwzględniona.</p> <p>W całej ostoi obserwowane są nielegalne przejazdy samochodami terenowymi, quadami, motocyklami crossowymi, co może powodować śmiertelność wszystkich form rozwojowych płazów, które wykorzystują koleiny i inne zagłębienia na drogach leśnych i szlakach zrywkowych wypełnione wodą, jako miejsca rozrodu. Skutki tego oddziaływania (śmiertelność płazów) nie są jednak poparte konkretnymi badaniami z terenu obszaru Beskid Mały PLH240023. Dodano więc zagrożenie potencjalne dla kumaka górskiego (<i>Bombina variegata</i>) i traszki karpackiej (<i>Triturus montandonii</i>): G01.03 Pojazdy zmotoryzowane.</p>
10.	Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego	W załączniku 3 w odniesieniu do siedliska 9110 stwierdzono błędną lokalizację zagrożenia: <i>G Ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka</i>	<p>Uwaga uwzględniona.</p> <p>Zagrożenie istniejące: <i>G Ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka</i>, dotyczące siedliska przyrodniczego kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagetum</i>), które zostało błędnie zlokalizowane na Czantorii, zamieniono na zagrożenie potencjalne: <i>G 01.02 Turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotoryzowanych</i>. W obrębie obszaru Beskid Mały PLH240023 nie stwierdzono bowiem konkretnych miejsc tego oddziaływania. Niewykluczone jednak jest, że może się pojawić.</p>
11.	Stowarzyszenie Pracownia na rzecz Wszystkich Istot	Zakwestionowano przyjęte w załączniku nr 4 cele działań ochronnych w odniesieniu do dużych drapieżników wilka i rysia, polegające na utrzymaniu obecnego niezadowalającego (U1) stanu ochrony gatunku w obszarze, w zakresie wskaźników: zagęszczenie i liczba watah (dla wilka) oraz zagęszczenie (dla rysia).	<p>Uwaga nie została uwzględniona.</p> <p>Ustalone w odniesieniu do wilka i rysia cele działań ochronnych przyjęte zostały na podstawie dostępnej wiedzy o tych drapieżnikach, w tym informacjach zawartych w opracowaniu: R. Mysłajek, S. Pierużek-Nowak, M. Figura „<i>Ekspertyza przyrodnicza w zakresie dużych drapieżników: niedźwiedzia brunatnego, wilka i rysia w Beskidzie Małym i Beskidzie Śląskim</i>”, Stowarzyszenie dla Natury „Wilk”, 2018 r. W wymienionej wyżej ekspertyzie autorzy w odniesieniu do Beskidu Małego i Beskidu Śląskiego podkreślają, że: „<i>Występowanie dużych drapieżników w takich obszarach podlega</i></p>

			<p><i>częstym zmianom, co widoczne jest także w okresowym zanikaniu występowania drapieźników i ponownych rekolonizacjach obu masywów górskich” oraz „Liczebność dużych drapieźników w obu masywach jest niewielka i zapewne nigdy nie będzie znacząco większa ze względu na stosunkowo małą powierzchnię obu ostoi w stosunku do ogromnych wymagań przestrzennych wilka, rysia i niedźwiedzia”.</i></p> <p>Poprawa ww. wskaźników nie jest więc osiągalna.</p>
12.	Stowarzyszenie Pracownia na rzecz Wszystkich Istot	<p>W załączniku nr 5 dla wilka i rysia zaproponowano wprowadzenie następujących działań ochronnych:</p> <p>1. Zapewnianie stałej dostępności potencjalnych miejsc rozrodu i bezpiecznych schronień dla młodych i dorosłych drapieźników poprzez pozostawianie martwego drewna w postaci złomowisk, stert gałęzi i wykrotów w ilości ok. 40 m³/ha (Wolski 2003).</p> <p>2. Nakaz zamykania nie udostępnionych publicznie, użytkowanych w ramach gospodarki leśnej dróg leśnych, a także ograniczanie wstępu na drogi i szlaki zrywkowe aktualnie nieużytkowane (np. poprzez zamykanie lub blokowanie takich dróg), szczególnie zlokalizowanych w przypuszczalnych obszarach wychowu młodych rysia i wilków.</p> <p>3. Rygorystyczne egzekwowanie zakazu wjazdu na tereny leśne pojazdów silnikowych nieuprawnionych lub nie posiadających odpowiedniego zezwolenia, szczególnie w odniesieniu do rekreacyjnej jazdy pojazdami off-road oraz skuterami śnieżnymi.</p>	<p>Uwaga nie została uwzględniona.</p> <p>W odniesieniu do postulowanych przez Stowarzyszenia PNRWI propozycji działań ochronnych dla wilka i rysia część z nich (pkt. 3, 4, 5, 6, 10) nie może zostać uwzględniona ponieważ miałyby dotyczyć zakazów obowiązujących w obszarze Natura 2000. W planie zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 nie powinno się zamieszczać zakazów określonego działania, bo stanowiłoby to przekroczenie delegacji ustawowej.</p> <p>Część proponowanych działań ochronnych (pkt. 1, 2, 7, 8, 9, 11) była już uwzględniona w przedłożonym do konsultacji projekcie PZO. Między innymi w konsultowanym projekcie PZO zaplanowano działania: zapewnianie stałej dostępności potencjalnych miejsc rozrodu i bezpiecznych schronień dla młodych i dorosłych drapieźników poprzez pozostawianie martwego drewna, realizację przeszkód na aktualnie nieużytkowanych drogach i szlakach zrywkowych, działania edukacyjne skierowane do społeczeństwa, przeciwdziałanie powstawaniu szkód wśród inwentarza czy działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony. Ochronie dużych drapieźników sprzyjać będą również działania zaplanowane dla innych przedmiotów ochrony, a przede wszystkim siedlisk leśnych (wyłączenie z użytkowania kęp drzewostanów i pozostawienie ich do naturalnego rozkładu, pozostawianie drzew biocenotycznych, zachowanie płatów</p>

	<p>4. Wprowadzenie zakazu jakichkolwiek prac leśnych w leśnych rezerwach przyrody na obszarze Natura 2000 Beskid Mały, z uwagi na rolę ostoi dla drapieżników.</p> <p>5. Wprowadzenie do planu zagospodarowania przestrzennego zakazu wylesień i zabudowy (w tym rozproszonej zabudowy mieszkaniowej i inwestycji narciarskich) w obszarach odpowiadających za utrzymanie integralności pomiędzy enklawami obszaru Natura 2000 Beskid Mały oraz na newralgicznych z punktu widzenia ochrony rysy i wilków fragmentach wnętrza kompleksów leśnych.</p> <p>6. Wprowadzenie zakazu emisji światła i hałasu w godzinach nocnych dla inwestycji sportowych i rekreacyjnych.</p> <p>7. Dla zachowania i odtworzenia łączności ekologicznej należy obligatoryjnie uwzględnić konieczność budowy przejść dla zwierząt na nowo budowanych drogach szybkiego ruchu np. droga ekspresowa S1 oraz spowalniania prędkości pojazdów na odcinkach dróg przechodzących przez tereny leśne np. przez montowanie spowalnicze ruchu. Nieużytkowane drogi leśne należy likwidować. Należy przygotować i wdrożyć program defragmentacyjny, uwzględniający likwidację barier na przebiegu korytarzy ekologicznych łączących Beskid Mały z innymi masywami górskimi.</p> <p>8. Promowanie, pomoc we wdrażaniu</p>	<p>siedlisk poprzez uznanie ich jako cenne fragmenty rodzimej przyrody wyłączone z użytkowania).</p> <p>Część zgłoszonych propozycji np. w pkt.7 nie może być zrealizowana z uwagi na to, że działania PZO mogą być lokalizowane jedynie w obszarze Beskid Mały PLH240023 objętym opracowaniem, a nie poza jego granicami.</p>
--	--	--

		<p>i dofinansowanie działań związanych z efektywnym zabezpieczeniem inwentarza oraz pasiek skierowanych do lokalnych hodowców oraz pszczelarzy.</p> <p>9. Prowadzenie stałego monitoringu populacji wilka i rysia oraz niedźwiedzia w zakresie ich rozmieszczenia, liczebności, parametrów demograficznych, w tym rozrodu i śmiertelności, użytkowania przestrzeni i dyspersji, a także dostępności bazy pokarmowej. Monitoring populacji należy prowadzić zgodnie z ogólnie przyjętymi standardami (Reinhardt i in. 2015).</p> <p>10. Wprowadzenie zakazu dotyczącego nęcenia zwierząt pod ambonami i czatowniami fotograficznymi.</p> <p>11. Realizacja działań edukacyjnych: wśród hodowców dot. metod ochrony zwierząt hodowlanych przed atakami drapieżników; wśród turystów w zakresie form rekreacji najmniej szkodzącym ochronie dużych drapieżnych; leśników w zakresie prowadzenia gospodarki leśnej w sposób jak najmniej ingerujący w siedliska dużych drapieżników; myśliwych w zakresie wiedzy na temat dużych drapieżników i ich interakcji z ssakami łownymi.</p>	
13.	Stowarzyszenie Pracownia na rzecz Wszystkich Istot	<p>W załączniku 3 stwierdzono potrzebę uzupełnienia i rozwinięcia następujących zagrożeń:</p> <p>1. Wylesienia, zmiana przekształcenia terenów leśnych na cele nieleśne oraz rozwój obszarów zabudowanych związane z zabudową mieszkaniową oraz z planami</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona.</p> <p>Wykaz zagrożeń w PZO nie może wykraczać poza „Listę referencyjnej zagrożeń, presji i działań” stanowiącą załącznik 5 do Instrukcji wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000 (wersja 2012.1). Stąd też brak możliwości uwzględnienia takich</p>

	<p>budowy nowych i rozwoju istniejących inwestycji narciarskich w Beskidzie Małym.</p> <p>2. Istniejąca infrastruktura rekreacyjna, w tym wyciągi narciarskie i trasy zjazdowe (np. ośrodek „Czarny Groń” w gminie Andrychów).</p> <p>3. Habitacja pokarmowa wilków i rysi (ale także pojawiających się niedźwiedzi) spowodowana niezabezpieczeniem odpadków i celowym nęceniem zwierząt.</p> <p>4. Intensyfikacja motorowych form rekreacji – wykorzystanie na masową skalę samochodów terenowych, motocykli crossowych, quadów oraz skuterów śnieżnych, które towarzyszą także schroniskom i ośrodkom narciarskim.</p> <p>5. Rozbudowa i modernizacja dróg publicznych oraz zwiększenie ruchu samochodowego, skutkująca śmiertelnością drapieżników na jezdni, a także powodująca izolację obszaru i fragmentację siedlisk.</p> <p>6. Modernizacja i rozbudowa dróg leśnych, powodująca zmniejszenie obszarów wykorzystywanych do rozrodu i wychowu młodych.</p> <p>7. Presja turystyczna w tym penetracja turystyczna lasów w okresie wiosennym i letnim przyczyniająca się do większej śmiertelności kociąt.</p>	<p>zagrożeń jak np.: „wylesienia, zmiana przekształcenia terenów leśnych na cele nieleśne”, „habitacja pokarmowa”, itp. oraz innych zagrożeń wskazanych przez Stowarzyszenie do uzupełnienia w sposób opisowy. Zagadnienia te pośrednio były jednak uwzględnione w konsultowanym projekcie PZO poprzez identyfikację zagrożeń z „Listy referencyjnej . . .”.</p> <p>Uwaga Stowarzyszenia PNRWI w odniesieniu do uzupełnienia zagrożeń dla wilka i rysia została uwzględniona w zakresie:</p> <p>1. Wprowadzono zagrożenie: B07 Inne rodzaje praktyk leśnych - budowa nowych i modernizacja istniejących dróg leśnych zwiększa fragmentację środowiska i ułatwia dostęp do siedlisk wilków i rysi.</p> <p>2. Wprowadzono zagrożenie: G01.08 Inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku - penetracja terenów leśnych poza szlakami turystycznymi w szczególności w okresie wiosennym i letnim powoduje niepokoienie wilków i rysi.</p> <p>3. Uzupełniono opis do zagrożenia: G02.02 Kompleksy narciarskie. Po uzupełnieniu opis przyjmuje brzmienie: „Funkcjonowanie kompleksów narciarskich powoduje uszczuplenie dostępnych siedlisk, ograniczenie możliwości przemieszczania się i niepokoienie zwierząt w ostojach”</p>
--	--	---

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie pismem z 3 lutego 2022 r. poinformował, że nie wnosi uwag do projektu.

Ponadto wprowadzono następujące zmiany:

1. Jako podstawę prawną zarządzenia zamiast art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, dodano art. 28 ust. 8 tej ustawy, zgodnie z którym plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 położonego na terenie więcej niż jednego województwa ustanawiają wspólnie, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, regionalni dyrektorzy ochrony środowiska, na których obszarze działania znajdują się części tego obszaru.

2. Zmodyfikowano zapisy załącznika 5 do zarządzenia, w odniesieniu do siedlisk przyrodniczych: górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardion* - płaty bogate florystycznie); górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (*Polygono-Trisetion* oraz górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk.

W odniesieniu do podmiotu odpowiedzialnego za realizację działań, zamiast zapisu:

„Właściciel, dzierżawca lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 lub RDOŚ w Katowicach”, przyjęto zapis:

„Właściciel, posiadacz lub dzierżawca obszaru na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości albo na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego zarządca nieruchomości albo zarządca nieruchomości na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000”.

W związku ze stwierdzeniem potrzeby zmian zasięgu opracowania PZO w Gminie Stryszawa w woj. małopolskim, projekt podlegał ponownym konsultacjom.

Informację o sporządzeniu projektu przedmiotowego zarządzenia podano do publicznej wiadomości, poprzez obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach nr WPN.6320.12.2016.ZC.4 z 14 kwietnia 2022 r.

Obwieszczenie to zamieszczono na stronie Biuletynu Informacji Publicznej (BIP) i tablicach ogłoszeń Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach oraz Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie, a także przekazano do właściwych miejscowo jednostek samorządu terytorialnego z województw śląskiego i małopolskiego w celu wywieszenia na tablicy ogłoszeń. O obwieszczeniu poinformowanie także drogą elektroniczną (e-mail) podmioty i osoby biorące udział w prowadzonych konsultacjach.

Obwieszczenie o sporządzeniu projektu przedmiotowego zarządzenia opublikowane zostało również w prasie w województwie śląskim (Dziennik Zachodni), w województwie małopolskim (Gazeta Krakowska) oraz platformie Ministerstwo Klimatu i Środowiska „Ekoportal”.

W obwieszczeniu poinformowano o możliwości i sposobie zgłaszania uwag, podając, że winny być one wnoszone do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w terminie 21 dni.

W wyznaczonym terminie wpłynęły następujące uwagi do projektu zarządzenia:

Lp.	Podmiot zgłaszający	Uwagi i wnioski	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
-----	---------------------	-----------------	---------------------------------

1.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	W Załączniku nr 4 do projektu zarządzenia nie opracowano celów ochrony opartych o wszystkie wskaźniki stanu zachowania z metodyki GIOŚ.	W Załączniku nr 4 do projektu zarządzenia uzupełniono szczegółowe cele na poziomie największej możliwej liczby wskaźników stanu ochrony tak, aby były określone docelowe, wynikające z metodyki GIOŚ, konkretne miary wskaźników lub też w przypadku nie zastosowania danego wskaźnika, wyjaśniono w uzasadnieniu do zarządzenia przyczynę.
2.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Podane w celach ochrony docelowe powierzchnie dla siedlisk przyrodniczych różnią się od tych podanych standardowym formularzu danych. Nie jest jasne czy różnice te wynikają z uzyskania nowych danych inwentaryzacyjnych czy część tych siedlisk jest położona poza obszarem objętym projektem planu zadań ochronnych	W niniejszym uzasadnieniu w punkcie 3. Cele działań ochronnych, wyjaśniono różnice pomiędzy docelowymi powierzchniami planowanymi do utrzymania, a powierzchniami tych siedlisk w standardowym formularzu danych, wskazując iż w celu aktualizacji danych dla rozbieżnych siedlisk przyrodniczego planowane jest złożenie wniosku w zakresie zmiany Standardowego Formularza Danych

Ponadto w projekcie Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Mały PLH240023, w związku z ogłoszeniem jednolitego tekstu ustawy o ochronie przyrody, zmieniono publikator aktu prawnego, który zamiast: (Dz. U. z 2021 r. poz. 1098 i 1718, z 2022 r. poz. 84), otrzymał brzmienie: (Dz. U. z 2022 r., poz. 916, 1726, 2185, 2375).

W związku z art. 59 ust. 2 ustawy z 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2022 r. poz. 135 ze zm.) przedmiotowy plan zadań ochronnych, jako akt prawa miejscowego został uzgodniony przez Wojewodę Śląskiego pismem z 08.11.2022 r. Nr: IFVII.710.19.2022. oraz Wojewodę Małopolskiego pismem z 19.10.2022 r. Nr: WR-II.710.27.2022.MG.